

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDAEN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AV
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 23 APRIL 1922.

HUVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.ANDRE REDAKTÖR:
EBBA THEORIN.

HENNING BERGER FEMTIO ÅR

»VÄSTERUTI» är den unge stockholmspojken Helge Bendels fältrop, då han i Henning Bergers roman »Drömlandet» lämnar hemmet för att slå sig fram på egen hand, och samma fältrop var en gång också Henning Bergers, när livet i ungdomsåren kallade på honom och han, följande dess maning, drog över oceanen till äventyrlandet med de stora vidderna och de stora möjligheterna på gott och ont.

Och väl ditkommen torde han som många andra svenskar ha fått genomgå härdningen i de amerikanska storstädernas häxkittel. Men han fick mer än så: han träffade inspirationskällan, ur vilken han hämtade näring för sin fantasi — med ett ord: det komplicerade, hetsiga, kampfyllda livet inom skyskrapornas järn- och betongmurar, som han slungades in i, gjorde stockholmspojken med den rörliga inbillningen och den nymornade iakttagelsen till diktare.

Det vore naturligtvis orätt att säga att han som en diktens Columbus upptäckte Amerika och införde det i svensk berättarkonst. Per Hallström och Hilma Angered Strandberg hade tidigare skildrat amerikanska förhållanden med skarpa och sanna.

Men när Henning Berger kom med novellsamlingarna »Där ute» och »86 Clark street», samt romanerna »Ysail», »Fata Morgana» och »Bendel & C:o» gav han oss ett genom sitt temperament fixerat amerikanskt storstadsliv, som i gestaltning och kolorit var något ganska nytt.

Ett stycke målare har det ju alltid funnits hos Henning Berger — man tillbringar ej förgäves en hel del av sin barndoms stunder inom Nationalmusei murar, om man har öga för form och färg och förmågan av intensiv iakttagelse tillika.

Det är med målarens blick och diktarens penna Henning Berger skapat sina skildringar. Ingenting undgår hans öga av livspanoramats tusen och åter tusen företeelser, och hans minne är fenomenalt. Under de 27 år

han vistats borta från Sverige, i Amerika, Tyskland, Frankrike, Danmark har han insupit världsstädernas febrila liv, än som turist, än som bofast invånare, levat med bland sällsamma existenser, blickat in i egendomliga människöden och av det rika stoffet danat bok på bok.

Ett så forcerat författarskap som hans kan ej alltid resultera i fullödiga verk. Men från den färgrika, myllrande miljöskildringen, som nog ibland blivit för omfattande och trängt gestalterna i bakgrunden, har han arbetat sig ned i det mänskliga själslivets gömmor, fördjupat sin syn och vidgat sin känsla.

Hans senaste böcker äga partier av ypperlig karaktäranalys och stilen har blivit känslöbetonad på ett varmare sätt än förr.

Det har tillika kommit en hemlängtnings melodi i hans dikt. Från sitt Köpenhamns hem ute på Amager har han nog mer än en gång sett vårens flyttfåglar draga över Sundet mot Sverige.

Nu vid 50 år ämnar han själv ställa kosan i samma riktning.

Newland foto.

Kärleken till »stenarna och marken där barn han lekt» — graniten på stockholmsgatorna och graniten i skärgården, hans barndoms och första ungdoms tummelplatser, vilka aldrig glömts för frodigare landskap och mer lysande städer — driver honom hemåt.

Nu kommer han emellertid att möta ett annat Stockholm än den borgerligt trevliga stad Helge Bendel lämnade, då han gav sig iväg att söka Drömlandet. En stad

BARNET — HISTORIEN OM EN MANS KÄRLEK

AV GUNNAR HEDE.

TVA SMÅ BARN KOMMO HAND I hand på den smala skogsvägen. De gingo tysta och andaktsfulla genom dungen av storfuror, där det var svalt och stilla som i kyrkan. Varje morgon brukade de gå den här vägen till skolan, och alltid togo de varann i hand och tego, när de nådde talldungen. Sedan gingo de högtidliga och allvarliga mellan de jättehöga furorna. Deras ögon sågo bara rakt fram, och deras fötter föllo av sig själva in i en avmått och värdig takt, som de höllo, till dess barnen kommo fram till grinden vid Långmossen. Då släppte de små varandra och sprungo kapp ned till Holmsjön, och då skrattade de och hojtade högljutt under språngmarschen.

De voro två små raska och käcka gynnare, en gosse och en flicka. Ingen hade någonsin skrämt dem för skogen och dess farligheter, och det var heller inte rädsla, som kom deras barnsliga prat att tystna och deras steg att bli jämna och fasta, när de gingo genom dungen. Det var snarast andakt, de kände. Skogen påminde dem om kyrkan, där de varit någon gång i sällskap med far och mor, och därför blevo de allvarliga och högtidliga. Men de orkade inte med denna stämning alltför länge. När de hunnit ur kyrkan, pladdrade de och skrattade igen, alldeles som de stora människorna brukar göra.

Barnen voro från samma by. Deras föräldrar voro bönder, och gårdarna, där de bodde, lågo inte längre än ett stenkast ifrån varandra. De hade lekt tillsammans, sedan de började lära sig gå, och höllo så trofast ihop, att de stora och inte alltför kloka människorna brydde dem och kallade dem det lilla fästfolket. Flickan blev generad och drog sig gärna ifrån gossen, när hon märkte, att någon såg dem, men han knep bara ihop munnen och sprang efter henne. Han brydde sig inte om de storas dumheter. Endast om de sade något elakt om Sigrid, hörde han på. Och då blev han så ursinnig, att han sprang rakt på smädaren och slog och klöste honom så mycket han orkade och den andre tälde.

Annars var han en mycket stillsam och lättfostrad gosse. Han höll sig mest för sig själv, när han inte lekte med Sigrid, och gick tyst och allvarlig omkring och funderade. Tjänstefolket tyckte inte om honom, ty han hade en egendomlig förmåga att alltid upptäcka deras småfusk med arbete och annat, och den ogillande blicken i hans kloka vakna ögon visade, att han förstod och reflekterade över, vad han såg. Föräldrarna begrepo sig inte riktigt på honom. Han var inbunden och fåmäld, och de hade inte tid att locka honom att tala. De konstaterade, att han liknade sin morfar mer än någon av dem, och därmed läto de sig nöja. Morfadern hade varit en smu-

i granna kläder och med främlingskall fysionomi. Men sin skärgård där långt ute skall han ej finna förändrad. Den skall hälsa honom med samma friska böljegang mot kobbarna som i hans barndom, och de stormvridna tallarna på holmarnas brin- kar skola stå lika vackert mot luften som han minns dem från förr.

ERNST HÖGMAN.

la besynnerlig till lynne och liv, men han var på samma gång en mångkunnig och betrodd man, och blev Anders lik honom i det ena, borde han väl också likna honom i det andra, menade föräldrarna och läto gossen gå för sig själv och göra, vad han ville.

Följden blev emellertid, att Anders aldrig ens som gosse hade någon annan förtrogen än Sigrid. Till henne gick han med sina bekymmer och funderingar, och när inte hennes förstånd och vilja räckte till, fick han försöka reda sig själv med de barnsliga små problemen, som dock ibland voro rätt besvärliga att lösa.

Sigrid var en riktig liten yrhätta, och hennes intressen voro lika många som dagens stunder. Nog tyckte hon om Anders, men hon tyckte om så mycket annat också, som kvinnor brukar göra, hur små de än äro. Därför hände det ibland, att det blev fnurror på tråden mellan det lilla fästfolket, men misshälligheterna slutade i regel med fredlig uppgörelse. Sigrid förklarade, att hon tyckte mer om Anders än om något annat i världen, och då blev han glad och lät sig nöja, han som de stora fästmännen.

När Anders och Sigrid kommo ner till Holmsjön, fingo de sällskap med andra barn, och sedan kunde det inte bli fråga om att gå hand i hand, huru mycket än Anders önskade det. Men att gå bredvid henne kunde ingen förneka honom, och denna sin heliga rätt höll han mycket hårt på. Det var inte lönt ens för en flicka att försöka tränga sig emellan honom och Sigrid.

Ett litet stycke från skolan stötte ett par stora pojkar till det lilla sällskapet. De gingo i högsta klassen och voro för resten ett par riktiga drumlar, som gärna plågade de mindre barnen, när de kunde komma åt. Alltför svåra vågade de dock inte vara, ty den gamle skolläraren höll hårt på tukten och ordningen, och det var inte långt till rottingen, om han fick reda på några snedsprång.

De båda pojkarna hade flera gånger bråkat med Anders, men de hade just inte kommit till några resultat. Anders lät dem prata, teg och såg en smula överlägsen ut, och till några handgripligheter vågade de inte låta det gå. De hade en tydlig förnimmelse av, att han inte skulle dra sig för att skvallra, om de överskredo en viss gräns.

Det retade dem emellertid grundligt, att de inte lyckades förarga honom. De hade försökt komma åt honom på flera sätt, men allt hade varit förgäves. En ren slump förde dem dock till sist på rätt spår i det besvärliga letandet efter hans sårbara punkt. Denna morgon funno pojkarna snabbt nog, vad de länge fåfängt sökt.

Den ene av dem sade något elakt till Sigrid. Men det lilla pyret gav så vasst svar på tal, att den store pojken blev arg och högg henne i hårflåtan. Han drog inte så särdeles hårt, men flickan skrek i alla fall rätt tappert. Det blev för mycket för Anders. Han slängde skolväskan och rusade på pojken, slog honom med knytnävorna i ryggen och bet honom till sist så hårt i armen, som han förmådde. Den

store drummeln släppte flickan och ägnade sig i stället åt att grundligt genomprygla den stackars Anders. Denne teg och tog emot och försökte ge igen, så gott han kunde, men hans krafter förslogo inte så långt. Han hade kanske fått mer stryk, än han tålt, om inte Sigrid ingripit. Hennes lilla rappa tunga gisslade ilsket den store pojken, och när hon till sist spottade på honom, släppte han Anders och tog fatt i hennes flåta igen.

Han rök till ett par tag, och flickan skrek det värsta, hon orkade. Då kom vreden så starkt över Anders, att han miste besinningen. Det lilla kritvita pojkansiktet var alldeles förvridet, och när han slog angriparen i huvudet med en stor sten, som han tagit upp från marken, gjorde han det med en vettlös varelses kraft. Han brydde sig inte det minsta om, vad som kunde bli följden av slaget, han slog som den besatte slår.

Den store pojken stöp och blev liggande. Han hade svimmat, och blodet rann nedåt halsen på honom. De andra barnen sprungo till skolan för att skaffa hjälp, men Anders gick fram till Sigrid och tog henne i handen. Hon såg på honom, förfärad över vad han gjort. Men det var inte bara förfäran i blicken. Där lyste också beundran, och hon grep honom hårt om armen och tryckte sig intill honom.

När den gamle skolläraren kom till platsen, hade den store pojken kvicknat till och satt på väggkanten. Såret var inte på något sätt farligt, men det blödde starkt, och pojken såg förfärlig ut, blodig som han var i hela nacken. Skolläraren virade sin stora brokiga näsduk om huvudet på honom, och sen gick han utan svårighet till skolan, där han fick ett bättre förband och placerades på en soffa inne i lärarens bostad. Där låg han hela dagen och mädde som en prins, sedan den värsta huvudvärken gått över. Han fick både kaffe och middag av skolläraryru, och tiden gick alldeles för fort, tyckte han. Han hade aldrig haft en så lugn och trevlig dag i skolan förr.

Den gamle skolläraren var mycket allvarlig, när han började förhöret om den ledsamma tilldragelsen. Anders var hans duktigaste lärjunge, och han hade fäst sig ganska mycket vid den tyste och skygge gossen. Han hade svårt att förstå, hur denne kunnat bli så vildsint, att han grep till stenen och bara blint slog. Det var inte likt Anders, som alltid visat sig lugn och stillsam. Vad kunde det vara, som drivit hans vrede till en sådan höjd?

Skolläraren fick snart en aning om rätta svaret på den frågan. Han sade till Anders, sorgset och förebrående:

»Hur kunde du göra så, Anders?»

Gossen mötte lugnt hans blick och svarade med en smula förvåning i rösten:

»Han slog ju Sigrid.»

Skolläraren teg och funderade, och som livet lärt honom en hel del om den besynnerliga makt, som människorna kalla kärlek, slutade han genast samtalet. Han sade bara milt förmanande:

»Ser du, Anders, man måste tänka sig för, vad som än händer. Det kan gå mycket galet, om man bara blint rusar i väg.»

Iduns byrå och expedition,

Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 16 46. Allm. 98 03. Riks 1646. Allm. 61 47.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonkont.: kl. 9—5.
Riks 86 60. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 61 47.

Iduns prenumerationspris 1922:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 15:—	Helt år Kr. 19:50
Halvt år " 8:—	Halvt år " 10:—
Kvartal " 4:25	Kvartal " 5:25
Månad " 1:50	Månad " 2:—

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 Utländska annonser:
öre å textside. Bestämd 45 öre efter text., 50 öre
pl. 20 % förh. Led. pl. å textside, 20 % förh.
o. Platssökande 25 öre, för särsk. begärd plats.

Anders glömde inte de orden, men en gång önska-
de han likväl, att han fäst
dem ännu bättre i minnet
och lärt sig leva efter dem.

*

Ären gingo, och när An-
ders och Sigrid gått och
läst, blev det fråga om, att
Anders skulle sändas i sko-
la. Prosten kom till hans
hem en dag endast för den
sakens skull, och han yr-
kade ivrigt på, att pojken
skulle få gå dit hans håg
tydligt drog honom.

Anders fader hade inte
tänkt över detta förut, och
han blev inte färdig att be-
sluta sig den dagen, pro-
sten var på gården. Han
funderade länge och väl,
och till sist kom han till
det resultatet, att det nog
var bäst att lyda. Han var
van vid, att alla läto pro-
sten råda, när det gällde
socknens angelägenheter,
och det säkraste var att gö-
ra honom till viljes i den
här saken också. Han såg
i alla fall ett stycke längre
än andra, den gamle pro-
sten, och han ville alla väl.

En dag, när Anders och
fadern hägnade gårdesgård
utefter nordsidan av trädes-
skiftet, förde fadern saken
på tal. Till hösten skulle
Anders i skola i Linköping,
och om ett par veckor kom
en ung student för att läsa
med honom, så att han
skulle kunna hoppa över ett
par av de lägsta klasserna
i läroverket.

Först blev Anders så
glad, att han miste andan
och inte kunde svara. Vid-
jan, som han höll i, löpte
ur hans lösa grepp och föll
till marken. Han skulle få
läsa så mycket, han ville.
Alla hans drömmar skulle
bli verklighet, och hans
hunger efter böckerna skul-
le bytas ut i mättnad. Var
det möjligt. Det måste Sig-
rid få veta i kväll.

Sigrid. Men hur skulle
han kunna lämna henne?
Saken hade två sidor alltså,
och det var bäst att tänka
sig för, innan man gav sig
in i detta nya.

Han tog upp vidjan och
började vrida den om sta-
varna samt svarade lillgam-
malt:

»En sådan sak får man
allt tänka två gånger på,
far.»

Fadern såg en smula för-
bluffad på honom och
sade:

»Du behöver inte tänka,
det har jag gjort. Du re-
ser bara.»

Anders vände sig om
och mötte faderns blick.

Tre dikter med antiqa motiv.

Av OLOF RABENIUS.

KONSTNÄREN.

*Pygmalion formade en kvinnostod
djupt ur sin dröm, som all hans längtan väckte.
Och bilden armarna mot honom sträckte
men ägde likväl icke liv och blod.*

*Man tjusad stirrade på sin klenod,
med tårar och med kyssar den betäckte,
tills Zeus sin nåd från himlen honom räckte
och liv och ande göts uti hans stod.*

*Ett underverk i konstens trolldomsdegel.
En skönhetsdröm fick livets egen halt.*

*Konstnären med sitt belätes insegel,
en gud, som världar skapar, präglar allt.*

*Den älskade är blott hans längtans spegel,
hans drömmars skepnad och hans själs gestalt.*

ANTIKA GRAVURNA.

*Bland rankorna på graven står en urna.
Den gömmer i sin skål den dödes aska.
I marmorn äro fagra jungfrur skurna,
som sväva kring i dansen lätta, raska.*

*De leka, som uti den stora boken
Nausikas tärnor svävande på stranden.
Från deras veka skuldror fladdra doken.
Se, omkring döden svärmar skönhetsanden.*

*På jorden strålar solen och därunder
den dödes skugga bor i mörka Mades,
men än går dansen uti vårens lunder
omkring den urna, där hans aska lades.*

(Den stora boken är Homeros' Odyssé.)

PRAXITILES' APHRODITE.

*Aphrodite, stigande ned i badet,
havet böljar yrande vid din smekning,
glittrar lekfullt, struket av dina lemmars
glidande rundning.*

*Rosen, honungsstänkt såsom dina läppar,
strålar ut din nakenhets lena skimmer.
Svanen vaggas halsen och krusar barmen,
härmande prakten.*

*Flickan skälver blek vid din fågrings löjen,
sjunker saligt i ett osynligt famntag,
smyger sedan ensam vid aftonbranden
bort till ditt tempel.*

(Svanen var helgad Aphrodite.)

»Det är min framtid, det
är fråga om», sade han
lugnt, »och då tänker jag,
att jag har rättighet att
säga ett ord, jag med.»

Fadern kom sig inte för
att svara honom. Anders
var inte god att byta ord
med ibland, och det var
bättre att tiga än att nöd-
gas vika i en ordstrid. Sa-
ken låg ju i alla fall klar
och kunde inte ändras.

På kvällen talade Anders
med Sigrid. Hon blev inte
glad åt, att han skulle resa,
och genast var hans beslut
fattat. Han förklarade, att
han inte ämnade lyda. Han
ville inte läsa, han ville
stanna hemma och ta går-
den efter fadern. Det hade
han rätt till, ty han var
älste sonen.

Sigrid kände sitt samve-
te knorra en smula och
gjorde några lama försök
att övertala honom. Hon
hade förstätt mer än en
gång, att han längtade till
böckernas värld, men hon
anade, att om han reste,
så betydde det, att han för
alltid var förlorad för hen-
ne. Den sorgen var hon
för ung och för självisk att
orka med, och så höll hon
honom kvar.

Anders fick kämpa en
hård dust med fadern, in-
nan han lyckades driva sin
vilja igenom. Det gick in,
te, innan han fått prosten
på sin sida. Denne kände
pojken natur mycket bätt-
re än fadern och förstod,
att det var klokast att låta
honom slippa. Men han
kunde inte begripa, vad det
var, som kom Anders att
säga nej så sammanbitet
hårt. Det såg nästan ut,
som om det gällt livet för
pojken, tyckte prosten.
Och det gjorde det ju ock-
så, det gällde mer än li-
vet. Men så fåvitska äro vi
människor, att vi sällan för-
stå sådant.

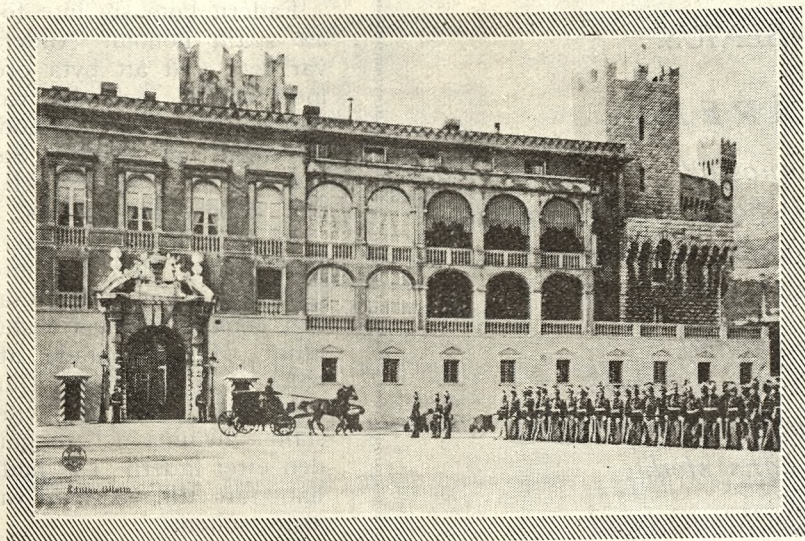
*

En lördagseftermiddag
på försommaren det året,
då Sigrid och Anders fyll-
de sjutton år, hade byns
ungdom kommit tillsam-
man för att frakta ungbo-
skapen till holmarna ute i
Roxen. Byn rådde nämli-
gen gemensamt om en
flock små öar ute i sjön,
och på dessa brukade ung-
nöten beta hela sommaren.

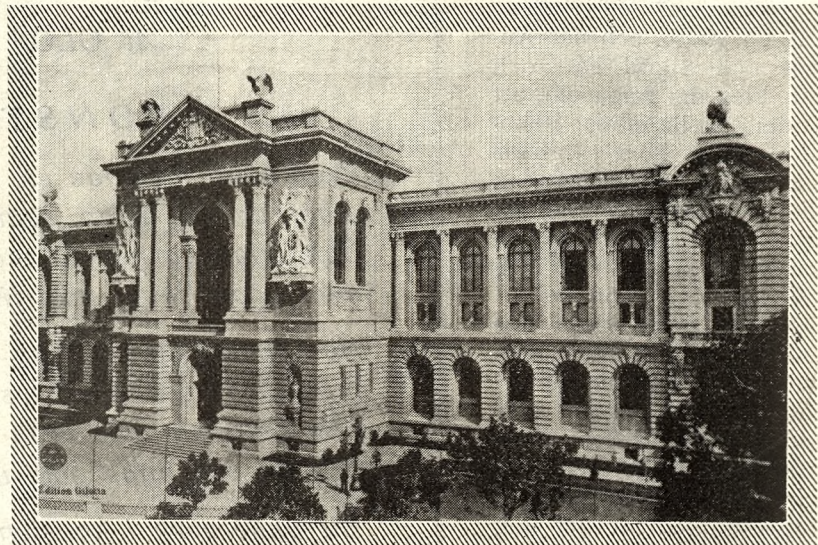
Den dagen, då ungdju-
ren forslades över till hol-
marna, var en högtidsdag
både för boskapen och ung-
folket. Kvigorna och små-
tjurarna voro glada att slip-
pa ur ladugårdarnas trång-
het och mörker, och poj-

FURSTE OCH VETENSKAPSMAN

LITET OM FURST ALBERT AV MONACO.

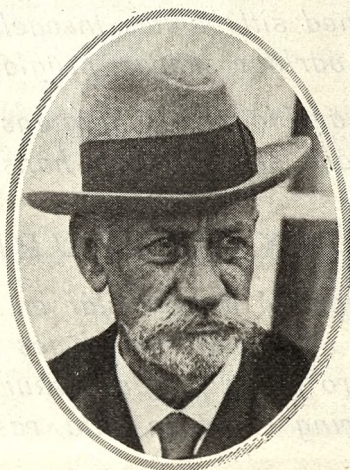
Furstens palats i Monaco.

Oceanografiska museet i Monaco.

SOM BEKANT VAR DET MENINGEN, att furst Albert av Monaco i dagarna skulle komma till Stockholm för att mottaga den sällsynta utmärkelsen — Vegamedaljen — som Svenska sällskapet för antropologi och geografi hedrat honom med. Hans hälsotillstånd hindrade honom emellertid.

Vegamedaljen är som bekant en av den geografiska forskningens främsta utmärkelsetecken. Stiftad 1880 har den endast utdelats 20 gånger. Alla dess innehavare ha varit män av stor förtjänst, de allra flesta världsberömda. Vegamedaljörer under de senaste tio åren ha varit polarforskarna Shackleton, Amundsen och Rasmussen, oceanforskningens storman sir John Murray, professor Gerhard De Geer och den amerikanske geografen, professor W. M. Dawis.

Fursten av Monaco.

Det torde därför intressera att höra något närmare om den märklige fursten och det lilla land, över vilket han regerar.

När man talar om Monaco brukar det i första hand vara Monte Carlo man tänker på. Dess spelbank är ju världskänd och inte så litet är det antal svenskar, som varje år besöker dess salar. Men Monaco är även något annat och något för mer än Monte Carlo — ett litet lyckligt land, som regeras av en god furste, ett land med ett invånareantal på 16,000 själar, där man inte behöver betala skatt — det gör spelbanken — och inte har någon värnplikt och inte heller någon riksdag. Monegaskerna äro ett flitigt och förnöjsamt folk med vackra kvinnor, vin och poesi och med

karna och flickorna brukade koka kaffe på en av öarna och dansa halva natten, och därför tyckte de om vallsläppningen.

Det kunde dock vara rätt besvärligt ibland att få djuren att simma över det smala sundet. Tvååringarna bråkade vanligen inte, ty de hade varit med en gång förut och visste, att på andra sidan vattnet väntade dem friheten, en hel sommars härliga frihet. Men ettåringarna visste ingenting och satte sig därför gärna på tvären. Då var det att binda ett rep om deras små trubbiga horn och bogsera dem över. Under skratt och hojtande knuffade man dem i sjön, och bara de väl kommit i vattnet och börjat simma, kunde man lätt med repens hjälp få dem att följa efter båtarna åt rätt håll.

Bland ungdomen från Sigrids gård fanns en tvåårskviga, som Sigrid kelat med och pysslat om alldeles särskilt. Kvigan hade också fäst sig vid sin vårdarinna, som djur vanligen göra, när någon är god mot dem, ty det är bara människorna, som löna gott med ont.

Kvigans tillgivenhet höll emellertid denna gång på att ställa till en olycka. Hon sam troget och ihärdigt efter den båt, där Sigrid satt, ända till dess man närmade sig stranden. Då tog hon några jättetag för att nå flickan, och hur hon krånglade lyckades hon verkligen få upp ett framben över båtkanten. Båten stälpte förstås, när

hon tryckte till, och de som voro i den, ramlade i sjön. Lyckligtvis var det inte många famnar till land, och stranden var långgrund, varför faran var mycket liten. Anders, som rodde en annan båt tätt efter Sigrids, blev dock kall av skräck, när han såg, vad som hände. I nästa ögonblick hade han hoppat över bord och sam i vildaste fart bort till flickan, som emellertid redan kavat sig inåt land så långt, att hon nådde botten.

När Anders kom fram till henne, tog han henne genast i famnen och bar upp henne på stranden. Hon bara skrattade åt hans ängslan och sprang ifrån honom, så snart han satt ned henne. Anders luffade efter, som han brukade göra, men hon förbjöd honom att följa med. Hon skulle gå till andra sidan av ön, där solen sken riktigt starkt, och torka sina våta kläder, och då fick han vackert stanna, där han var.

Just som Sigrid skulle kila sin kos, kom kvigan springande. Hon råmade av förtjusning och började slicka sin våta staccars matmoder, som dock denna gång daskade till henne på nosen och hojtade åt henne att ge sig i väg.

När Anders fick se kvigan, kände han vreden vakna inom sig. Han svor tyst över djuret, och då kom han att tänka på, hur det kunde gått, om kvigan stälpt båten mitt i sundet. Hans inbillning målade ge-

nast en bild av olyckan, och han såg Sigrid sjunka, utan att han kunde hjälpa henne.

Inför denna syn miste han besinningen. Gripen av en vild, oersonlig vrede mot den stackars kvigan tog han en grov trädgren, som låg ett par steg ifrån honom, rusade mot djuret och slog henne grymt och brutalt över halsen. Kvigan bölade ängsligt och sprang undan, men Sigrid, som sett alltsammans, rusade fram till Anders och skrek, medan hon rök ifrån honom grenen:

»Anders, skäms du inte. Fy, en sån buse du är. Jag vill aldrig ha sällskap med dig mer.»

Därmed gick hon ifrån honom, röd av vrede och förtrytelse. Anders stod kvar alldeles handfallen och visste till en början inte, hur han skulle bete sig. Sedan vankade han stillsamt och dröjande i väg mot en lövdunge, som växte på nordudden av den lilla ön. När han kommit till mitten av dungen, som var snårig och tät, slängde han sig ned i gräset. Ungdjuren och arbetet med dem brydde han sig inte det minsta om, det fingo de andra ungdomarna sköta. I hans hjärna fanns bara rum för en enda tanke. Där malde och malde Sigrids ord: »Jag vill aldrig ha sällskap med dig mer.»

(Forts.)

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

vaggande rytm i blodet. Landets yta upptager 3,000 acres land — men vilket land! Ett jordiskt paradiset med palmer och geranier och kaktéer med blommor gnistrande i alla prismats färger. Men först och främst med rosornas slösande yppighet, ty Provence och Monaco är ju rosornas bedövan- de rike.

Högt på sin klippspets som ett gammalt stolt örn-näste ligger Monaco mitt emot alla lyxhotellen i Monte Carlo, på andra sidan om den vik, som de gamla kallade Port d'Hercule. Det är en gammal roman- tisk idyll, gamla trånga gator med hus i italiensk stil. Med små buvetter, där man dricker eldigt rött vin och små torg, över vilka vackra mörkögda kvinnor med något av dans i gången skrida med elastisk ele- gans.

Ser man Monaco en kväll ute från sjön, gnistrar det som ett juvelsmycke på ett hyende av svart sammet. De vita husen lysa och blänka i Provences mörka natt och olivlundar och palmer och cypress breda en mörk skuggning över skönhets- panna, medan en doft av rosor slår en till mötes från kratten vid klippornas fot.

Här sjöng i längstflydda tider trubadu- ren till de sköna provençalskorna ära, här, liksom i grannlandet Katalonien, florerade de vittra blomsterlekarna, här sutto minnes- sångarna i högsätet hos de stolta riddare, som byggde uppe i klipporna, här kämpade Grimaldiernas ätteläggar. Och ännu längre bort i tiden, där historien skymmes av sagan, ser man mörkhyade män, som med rosafärgade segel på sina egendom- ligt formade farkoster stryka fram utefter Littoralen, de gamla fenicierna, vilka brän- de Nike (Nizza), slogos mot barbarerna vid Antibes och grundlade Monaco.

Nu bo i det lilla landet också mörk- hyade män och kvinnor med gnistrande svarta ögon, halvt italienare och halvt frans- män, stolta som gudar över sitt lands oav-

hängighet och talande en fransk munart som fransmännen förresten endast med svå- righet förstå.

Det är över detta land och detta folk, som furst Albert härskar. Han är myc- ket populär bland sina undersåtar, som i honom beundra en god landsfader och en vetenskapsman, som tack vare sina per- sonliga egenskaper spritt glans över det land, vars härskare han är.

Hans armé — den består för rätten bara av 80 karabinärer — är väl den enda på den europeiska kontinenten, som under kriget inte var mobiliserad. I stället har den under krigsåren fått hjälpa till med ord- ningens upprätthållande bland de massor av konvalescenter, som då voro inkvarte- rade på de många stora Monte Carlo-hotel- len.

Förresten se furst Alberts karabinärer synnerligen ståtliga ut i sina uniformer i silver och rött — vitt och rött äro Monacos färger — och på en parad dag utanför slot- let göra de sig förträffligt. Apropå slottet i Monaco undrar jag, om någon annan residensstad i Europa kan uppvisa ett så vackert läge för statsöverhuvudets boning som Monaco kan.

Beläget högt uppe på klippans spets om- givet av palmer, klängrosor och hela den sydändska florans slösande prakt erbju- der detsamma en den härligaste utsikt över hela Rivieran, bortemot Mentone samt på den italienska sidan Bordighera och Ventimiglia.

Mot klippans fot svallar Medelhavet och runt omkring stå höga berg som skyltvakter — Tête de Chien med sin 500 meter höga hjässa, Mont de la Bataille samt först och sist Mont Agel, ett fjällmassiv, vars spets når den aktningvärda höjden av 1,500 meter.

Här uppe i närheten av slottet ligger den ståtliga katedralen, uppförd i byzantinsk stil och fullbordad år 1887, ett flertal av

fursten varmt omhuldade filantropiska stif- telser samt — vid sjön — det storartade oceanografiska muséet, som furst Albert efter ritningar av den framstående arkitekten Delafortrie låtit uppföra och vilket invig- des år 1910.

Här har Monacos furste åt sig upprest ett monument, som både han och den ve- tenskap, åt vilken han ägnat sitt liv, kun- na vara stolta över. Själva byggnaden är ett praktverk, uppfört på klippbranten och liksom organiskt framvuxet ur fjällväggen.

På sin stora ångyacht »Princess Alice» har fursten plöjt världshaven, mätt deras djup och tagit prov på den fauna, som lever såväl på ytan som på de stora djupen. Djurlivet på oceanernas botten såväl som vid flodernas mynningar har han utforskat och resultaten har han fört hem till sitt oceanografiska museum.

Där finner man dem nu. Valar och is- björnar såväl som yngel av sällsynta fiskar och vattnens små mikroskopiska djur. Där finnas akvarier och moderna föreläsning- salar, förvaringsrum för olika fångstappa- rater, harpuneringskanoner, trawls och fisk- redskap från Grönlands kuster till Söder- havsöarnas korallrev. Allt som har att göra med havet, dess djurliv och tusen fångst- metoder har han samlat i detta palats för den oceanografiska forskningen.

Det är en aldrig tröttad forskariver och en ytterst sällsynt kärlek till vetenskapen, som utgjort drivkraften till denna stolta skapelse. Och det är inte bara sitt eget land utan hela den vetenskap, vilken sysslar med att utforska de stora djupen, som furst Albert av Monaco genom upprättandet av detta museum skänkt en storstilad gåva.

Förvisso är ingen mera än han värdig den utmärkelse, för vars mottagande han från sitt sollysta land nu kommit upp till vår kalla nord.

HERM. SELDENER.

DET ÄR KANSKE I VISS MÅN OEGENT- ligt att förebrå den genomsnittsbildade svensken att han läser dåligt, när han skall ge sig i kast med litteraturen. Och att han ej heller står vidare högt, ifråga om smak, då det gäller att välja bland böckernas mångfald.

Litterär kultur har tyvärr ej fått den utbredning i vårt land man kunde ha rätt att tro i betrak- tande av att svenskarna räknas både av sig själva och andra som ett av världens mest upplysta folk. Men det är å andra sidan förklarligt, om den i det praktiska livets mångahanda engagerade man- nen eller kvinnan står ett stycke bakom i fråga om insikter i litterära ämnen. Vad veta de om förfat- tarindividualiteter, om idéströmningar i diktens el- ler det systematiska tänkandets rike eller om den eller den bokens betydelse som bekännelseskraft eller tidsdokument. Föga eller intet. Och hur kan det vara annorlunda för dessa tusenden, som virv- las omkring i de dagliga bestyrens malström och se de ideella företeelserna skymta förbi, ungefär som arbetarna ute på fältet i en hastig blick fånga sensationen av det förbiilande expresståget med dess mot underbara avlägsna riken destinerade rese- närer.

Därför fyller essaylitteraturen en viktig mission som vägledare i diktens rike. Och är essayisten dik- tare själv, som han rätteligen bör vara, få hans teckningar av de skaldiska intentionerna gärna nå- got av musten och glansen hos de verk och person- ligheter han behandlar.

En för ej längesedan utkommen essaysamling »Dagens gärning» av Anders Österling (Albert Bonniers förlag) äger just denna känsliga mottag- lighet förenad med självsyn, som skapar det kri- tiska omdömet utan att diktens blomkalk mister något av sitt fina färgstoff.

Samlingen sysselsätter sig med författarpersonli- gheter från skilda epoker och skilda länder. Bred- vid ett med liv och sympati utfört porträtt av den gamle engelske skalden William Wordsworth samt

SPALTEN OM BÖCKERNA

av Swinburne, vars stormfyllda lyrik analyseras på ett par förträffliga sidor, berättar han om en posthum bok av den franske kritikern Jules Lemaitre, en den litterära analysens mästare, som torde vara alltför litet känd i vårt land. Österling anför Lemaitres stora beundran för Gustave Flaubert, den originelle och snillrike skaparen av den franska provinshens kamelia-dam, »Madame Bovary». De flesta Flau- bertschildrare, även Georg Brandes, framhålla den otroliga möda, varmed Flaubert skapade sina verk, detta på grund av diktarens egna uttalanden om sitt arbetssätt. Han kunde offra ända till åtta dagar på att frambringa två sidor. Lemaitre smular sön-

Konsertföreningen

bjöd vid sin förra onsdagskonsert på en gäst, so- pransångerskan fru Bertha Kurina från operan Wien. Hon förfogar över en mjuk och i alla lägen välklingande sopran, som tillika har ett betydligt omfång. Hennes föredrag av Richard Strauss' Tre hymner till texter av Hölderlin vittnade om en hög- gradig sängkultur och nobel känsla. En förstklas- sig sångartist alltså, som borde förunnas ett gäst- spel vid Operan.

der denna litteraturhistoriska legend med följande ord:

»I själva verket var han mycket av en flänör och kanske tämligen lat, vad han än må säga. Att på måfå gå omkring och bläddra i sitt väldiga biblio- tek, sträcka ut sig på sin divan och röka otaliga små kritpipor, vagt drömmande över en påbörjad sida och funderande över ett epitet, detta var för- modligen vad han kallade att arbeta som en neger. — På så sätt förklaras att han, som ej hade något annat att göra och levde i nästan fullkomlig ensam- het, har kunnat tillbringa 5 à 6 år med var och en av sina böcker. Det är sant att de fördenskull blott äro så mycket bättre. Och detta just för att de fullbordats långsamt, men ej, som han själv trodde, på en tortyrbänk och i dödsens svett.»

Uppsatsen »Gottfried Kellers brev» ger en intim bild av »Der gröne Heinrichs» författare. Här möta vi den på en gång kärve och varmblodige Züricher- borgaren, som korresponderade med sina vänner, formade prudentliga espistlar fulla av humor och sålta allt som lynnet och ämnena gävo anledning till.

Som den känslige skald Österling är, med fint förstående av klassicitetens väsen och öppet öra för den klassiska diktens timbre, ägnar han minnet av den tyske lyrikern Theodor Storm en hyllning som på samma gång visar Storms andliga diktprofil med dess mild smärtsamma drag.

Av nu levande kulturpersonligheter behandlas bl. a. schweizaren Carl Spitteler, nobelpristagare i litteratur, tyskarne Richard Dehmel och Heinrich Mann samt dansken Johannes Jørgensen.

Anders Österlings essaykonst har över sig ett hjärtligt och på samma gång förfinat drag, hans värdesättning utgår ej från ett kyligt kritikertem- perament utan från ett fantasiburet intellekt som gör analysen levande och frisk. Därför har det litteraturhistoriskt instruktiva i Dagens gärning bli- vit ett med den behagfulla skildringskonst, som ge- nomgår boken. E. H.—N.

Kvalitets-möbler i alla förekommande stilar och prislägen

SVENSKA MÖBELFABRIKERNA

STOCKHOLM

Birgerjarlsq. 24

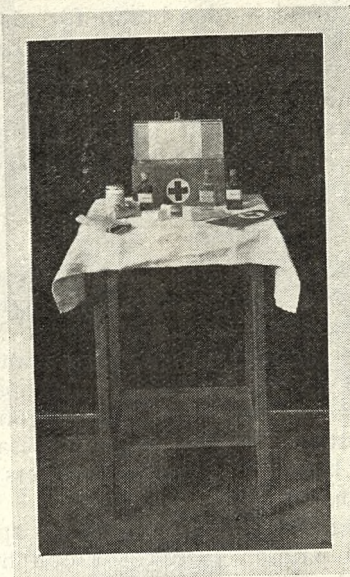
Hornsgatan 32

S J U K V Å R D I H E M M E T

FÖRSTA HJÄLPEN VID OLYCKSFALL. SÄRBEHANDLING I HEMMET.

DET ÄR EJ ALLTID SÄKERT, ATT ett till synes litet sår är mindre farligt än ett stort. Vid bedömandet av ett sår bör man alltid ta hänsyn ej endast till sårets utseende utan även till vad som förorsakat detsamma (man skiljer på stick-, skott-, snitt- och krossår) samt var det är beläget. Större sår och särskilt alla djupa sår, synnerhet sådana som möjligen kunna leda in i bröst eller bukhålan eller i en ledgång, samt även sår som skadat nerver eller sensor (patienten förlorar förmågan att böja, sträcka eller vrida) böra fortast möjligt komma under sakkunnig läkarebehandling. Detsamma gäller sticksår i fingrar eller hand, som åtföljas av smärtor och svullnad. Ett skyddsförband lägges på alla sår antingen patienten skall föras till läkare eller såret är av den beskaffenheten att man kan sköta det själv. Ett snitt- eller sticksår, som förorsakats av ett praktiskt taget rent föremål, (kniv, yxa, sax) och som blött rikligt behöver man ej tvätta. Man trycker samman sårkanterna och penslar endast jodsprit eller i brist därpå vätesuperoxid på huden runt omkring såret för att desinfektera omgivningen. Förbandet består av en helst steril (bakteriefri) gaskompress närmast såret, så ren bomull, som skall täcka över kompressen på alla sidor och sist en binda, som fixerar det hela. Skulle man ej ha hemma något sterilt förbandsmaterial kan man i nödfall använda de möjligast rena linne-lappar man kan uppbringa som t. ex. den sida av en byxad (alltså kokt!) och med hett strykjärn struken näsduk, som legat inåt och ej blivit vidrörd, och som då lägges närmast såret. Har ej förbandet blött igenom och ingen hetta, inga stickningar eller någon smärta kännes, kan det ligga orört i 3—4 dagar. Vid förbandsväxlingen får man vara mycket försiktig, så man ej sliter bort den kanske i såret fastsittande kompressen, utan först blöter upp den med vätesuperoxid eller kokt vatten, så att den lossnar utan att framkalla blödning. Då man har anledning att befara att något orent inträngt i såret måste detta desinfekteras. Detta är vanligen fallet vid kross- och skrubbsår. Desinfektionen sker fortast och säkrast, om man penslar jodsprit över såväl såret som huden däromkring. Om främmande föremål såsom grus, klädestråsar m. m. kommit in i såret, tar man bort det mesta med en pincett eller sax (som kokats 5 min. i soda och vatten). Det som finns kvar avlägsnas med vätesuperoxid, som verkar på en gång kemiskt och mekaniskt rengörande. Användes både jodsprit och vätesuperoxid, måste man minnas att alltid först ta jodspriten, som måste penslas på torr hud. Har man varken det ena eller det andra, får man nöja sig med att tvätta såret med borsyrelösning eller kokt avsvannat vatten, brännvin eller eau de cologne (ej parfym). Löst sittande föroreningar som jord, maskinsmörja, sot, avlägsnas bäst genom översköljning av kokt kallt vatten. Känner patienten hetta och värk i såret och dess omgivning ser röd och svullen ut, är detta tecken till börjande varbildning. Ett sådant sår måste hållas öppet, så att varet kan rinna ut eller, om sår-

Föregående artiklar i serien Sjukvård i hemmet återfinnas i nr 46 och 51 för år 1921 samt nr 2, 10, 12, 13 och 15 för i år.

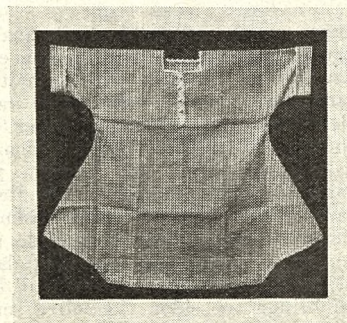

För att ej stå hjälplös vid möjligen inträffade olycksfall bör man i alla hem vara försedd med ett litet förråd av lämpliga förband och lösningar och bilden visar modellen till en liten sjukvårdslåda, innehållande just vad som behövs för särbehandling i hemmet. Innehållet är: 1 flaska jodsprit med penslar, 1 flaska borsyrelösning, 1 flaska Burows lösning, 1 burk salva, 1 rör vätesuperoxidtabletter, 1 rulle häftplåster, 1 pincett, 1 paket med 10 sterila kompresser, 4 gasbindor, 2 paket bomull, 1 stycke Mosestigs Battist, 2 st. trekantiga förbandsdukar.

De som ej själva vilja göra iordning detta lilla förråd kunna rekvidrera ovanstående låda från Svenska Röda Korsets Allmänna Hjälpkår, Karlavägen 36. Priset är 10 kronor.

ytan redan läkts, måste det öppnas. Såret måste dagligen rengöras med små gaslappar eller bomullssuddar doppade i borsyrelösning eller vätesuperoxid och detta

En overall för de minsta.

Bilden här ovan visar en liten "overall" eller krypdräkt för barn av omkring 1 års ålder. Den är öppen nedtill och är således lätt att sätta på. Knäppes sedan mellan benen med knapp och knapphål och hoprynkas kring benen med ett gummiband, så att dräkten verkar som ett par små byxor. Barn äro ofta mycket besvärade av klädning, då de krypa omkring.

Mönster till overallen erhålles mot insändande av 60 öre i frimärken till Iduns Mönsteravdelning, Iduns Redaktion, Stockholm.

måste ske med lätt hand. Det yttre förbandet lägges så poröst och luftigt som möjligt, så att varet ej stänges inne. För att få ner svullnaden omkring infekterade sår kan man istället för ett torrt förband använda våtvarmt omslag lagt på förut beskrivet sätt, med den närmast huden liggande kompressen doppad i Burows lösning. Variga sår som ej vilja rena sig eller äro av allvarigare art, böra alltid behandlas av läkare. På mindre ej variga sår kan man lägga s. k. Collodiumförband. Detta består av litet steril förbandsgas, ej större än att den täcker själva såret, samt ett tunt lager bomull däröver. Bomullens uppfransade kanter penslas fast vid huden med Collodium Elasticum. Oftast lägger man på ytterligare ett eller ett par tunna lager bomull, vilka likaledes penslas fast. Collodiumförbandet är mycket användbart på rena sår, särskilt i ansiktet, ty det sitter bra fast, tar ringa plats och är bekvämt för patienten.

Brännskador kunna förorsakas av olika anledningar: eld, heta föremål, kokande vätskor och frätande ämnen. Kläder som täcka det brända stället avkylas med vatten och avlägsnas försiktigt genom att klippas upp. Skulle bitar av kläderna sitta fastbrända vid huden låter man dem sitta och klipper runt om. Eventuella brännblåsor skyddas man väl, så att de ej gå sönder. Förbandet bör påläggas så skyndsamt som möjligt för att utestänga luften, och består av rena kompresser, doppade i något rent fett, som kalkliniment eller borsyresalva, i nödfall kokt olja eller gräddesamt ovanpå kompresserna ett tjockt lager vadd samt löst lagd binda. På grund av den starka avsöndringen måste förbandet ofta bytas.

Giftiga sår såsom insektsbett t. ex. bett av bålgetingar och massbett av bin eller vanliga getingar kräva behandling. (6 à 7 bett av bålgeting lär vara nog för att döda fullväxt person!) Först av allt avlägsnas insekten och gadden utdrages, varefter ett par droppar ammoniak drypes på själva såret. Ett omslag doppat i ammoniaklösning eller Burows lösning pålägges därefter.

Ormbett kunna vara livsfarliga och fordra snabb och kraftig behandling. För att hindra giftets spridande i kroppen gör man en stadig omsörning av den skadade lemman ovanför såret. Vidgar sedan det lilla obetydliga såret efter gifttänderna med en helst glödgad kniv eller nål och pressar ut blodet så mycket som möjligt medelst kraftiga strykningar från omsörningen mot såret. Ammoniak kan också här som vid insektsbett användas direkt i såret, och anses som det bästa medlet mot europeiska ormgifter. Man kan också använda det till intagning samtidigt (10—20 droppar i ett glas sockervatten). Dessutom användes med framgång alkohol i stora mängder som motgift. Omsörningen bör ej ligga längre än på sin höjd 2 timmar, men under tiden bör man ha hunnit få läkarhjälp.

Rättelse. I senaste artikeln i serien "Sjukvård i hemmet", införd i n:o 15, hade genom ett tryckfel kommit att stå "kallomslag" i stället för "halsomslag".

Ett utmärkt stärkande medel, tillverkat med stöd av nyare vetenskapliga erfarenheter, är järnmedicinen **Idozan**. Förenar hög järnhalt med en utmärkt sammansättning, varigenom snabbt och överraskande resultat erhålles, på samma gång som Idozan blir billigast att använda. Mycket välsmakande och oskadligt för tänderna. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

EN SYL I VÄDRET

EN KVÄLL, NÄR JAG SKULLE åka hem i bil, och just stiga upp i det väntande åkdonet, mindes jag, att jag hade så litet pengar i min börs, att de eventuellt inte skulle förslå för färden tvärs igenom staden. Jag sade då till chauffören:

— Kör mig så långt ni kan för 3 kronor! Vi åkte en lång bit, och jag därade mig redan med att jag skulle komma ända hem för mina små kronor. Men jag misstog mig. När vi slogo in på min egen gata, stannade han vid ett av husnumren och sade:

— Nu är det 3 kronor.

Jag steg ur och tömde innehållet i min börs. Det var 3,15. Han tog det, sade tack och tillade välvilligt: — Nu är det så nära, att frun lugnt kan gå.

Jag förstår mycket väl, att hans taxameter är till för kontrollens skull, och att ifall han hade skjutsat mig ända fram, så hade han själv fått lov att sätta till de 35 öre, som enligt hans uppgift fattades mig för att bli hederligt hemkörd. Och ändå tyckte jag inte riktigt om uppgörelsen. Inte för att jag ej unnade honom tillskottspenningen. Men för att jag hade blivit glad, om han vägrat att taga emot den — eller helst gjort en reflexion. Det kändes, som hade det inte varit — härfint bedömt — en riktig lojal affär från hans sida.

Jag hade i många år en tjänarinna, som var mitt allt i allom, mitt hems stöd, min slav och vän. En dag kom hon till mig och sade utan omsvep:

— Vill fröken säga till sina vänner att jag inte tar emot några drickspengar.

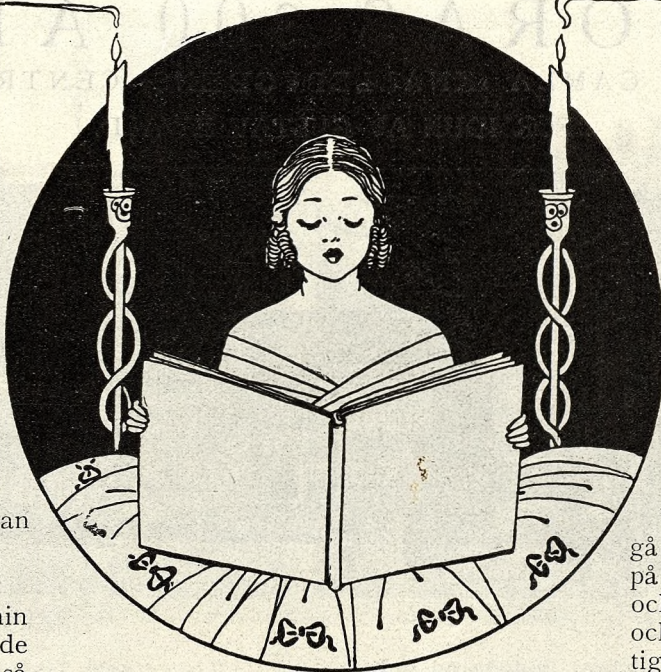
Det var på sommaren och i den lilla stuga, där jag bodde, kom det folk av och till. Jag föreställde henne, att hon gick miste om en inkomst.

— Det är detsamma, sade hon. Jag gör vad som behövs i huset. Jag är ingen springflicka, som man slänger en slant till.

Hon hade också tagit till vana att på födelse- och namnsdagar, vid jul och påsk uppvakta mig med små gåvor. När jag på julaftonen kom in i köket med mina paket, gav hon mig andra i stället. Det var småsaker, som inte kostat henne annat än en liten vänlig eftertanke: ett läskpapper eller synålsbrev, till omsättningen i hemmet, en liten blomma, som någon trädgårdsmästarevän hade levererat henne för billigt pris, i högsta fall en brickduk, som hon sömmat ihop medan hon väntade på mig till måltiderna. Men allt detta grundlade ett förhållande mellan oss: hon blev — utan fraser och utan någon yttre rubbning av matmorsförhållandet — min jämlike. Och hon behandlades så under hela den tid hon levde, av alla dem, som kommo i mitt hem.

Och varför?

För att hon självmant hade avstått från ett av sina viktigaste klassprivilegier: det att taga emot gåvor utan hjälp och tjänster utan gentjänster, vänlighet utan tacksamhet. Ty djupare taget var det dock inte de små gåvorna, som lyfte denna inte ens skolgångna maskinarbetaränka upp till ett annat samhällsplan, det var den tanke

GÅVOR OCH GENGÅVOR

som drev henne till dem: tacksamhetstanken.

Hela världen består av osynliga större eller mindre ringar. De som höra till en sådan ring förstå varandra utan ord, ty de äro sammanlödda av en instinkt och solidaritetskänsla, som är obönhörlig. Det finns etiska och moraliska ringar som äro internationella, det finns åsikts- och tanke-ringar. Det är det som gör att vi människor ofta inom ett ögonblick finna varandra, känna igen varandra, det vill säga intuitivt söka oss till dem som äro lika oss själva, vare sig vi färdas på vår mammas gata eller ute i världen på främmande vägar och stigar. Vi höra till samma ring!

Men inga ringar äro så säkert ihopsmid-

Bakom disken

är namnet på den bok, som just nu på bokhandeldisken markerar resultatet av författarinnan Marika Stjernstedts tvåmånaderslånga tjänstgöring som "köpråd" i Biblioteksbokhandeln i Stockholm.

Det fanns kanske de, som på sin tid sågo med skepsis på fru Stjernstedts och Wagners företag i fråga om bokhandel. De torde i så fall ha haft orätt. Det har redan i Bokhandelsmedhjälparförningens tidskrift påpekats, hur intresset för bokhandelsmedhjälparnas kär betydligt höjts genom de båda författarinnornas företag. När man läser fru Stjernstedts bok, märker man att betydligt mer än så utträttats. Fru Stjernstedt ger exempel på en författare, som i dessa för konst och dikt så bistra tider kommit underfund med betydelsen av att det redes upp litet i det kommersiella kring boken. Hon framlägger i slutkapiteln en både djärv och klar plan, som även om den inte kan förverkligas nu dock ger en mycket att tänka på.

Boken är mycket roande och fängslande — man läser den i ett drag. Författarinnan har i sin framställning instrött anekdoter, ja hela små historier, som tjäna till att ge läsningen den rytmen, som gör att man icke tröttnas.

AV ALMA SÖDERHJELM

da som de sociala. Och ingen så fast som den, där de bredare lagrens folk räcka varandra händerna. Inom den ringen kommer ingen, som ej har kvalifikationer att veta vad fattigdom är, det är en nödhjälpsring, där ingen blir hjälpt utom de som själva höra till densamma — det är en ur tysta hjärtan sprungen sammanlöding, som har intet att göra med fackföreningsväsende, med socialism och bolsjevism.

Vi förvåna oss ofta över att enkla flickor gå omkring i fina hattar och eleganta skor på höga klackar och många fruar ropa ack och ve över sina s. k. hembiträdens elegans och slösaktighet. Vi förvånas över de fattiga arbetarnas begravningståg, med dyrbara kransar, vilkas pris vi tro oss kunna räkna ut, med en klädedräktens sorgståt, med vilken vi själva inte mer kunna hedra våra döda. Men en något djupare inblick i arbetarklassens personliga inbördes samfärdsel, skulle visa oss hur mycket vi häri misstaga oss. Ty allt det där kostar dem ingenting — eller närapå åtminstone. Det finns alltid för flickor ur arbetarklassen en väninna, som är arbeterska eller tillskärerska på Kompaniet eller Sidenhuset, och som syr henne den klänning vi betala 200 kronor för, för 20. Det finns alltid en trädgårdsmästare eller en hans elev, som binder kransen gratis och en typograf som på ett ögonblick sirar minnesskriften. En släkting eller vän som säljer bandet för det inköpspris, hon själv betalt! Ty den ring, som förenar de »fattiga» är byggd på den tysta överenskommelsen om stöd, tacksamhet, erkänsla — om gåvor och gengåvor.

Det är inom denna ring, som vi av den bildade klassen så sällan kunna få en inblick och endast i de sällfall bli upptagna, då man kan ana sig till att även vi befinna oss i ekonomiskt nödläge.

Observera en smula, hur ni bli bemötta t. ex. i er egen mjölkbutik! Så länge ni har en jungfru som går edra ärenden, mötes ni av en konventionell välvilja med förseglade hjärtan och läppar. Men den stund ni är tvungen att gå in med ert eget litermått eller er egen gräddkanna, då lösas tungors och hjärtans band och var ni går fram finns tusen händer till hjälp:

— Är det inte svårt att bära grädden?
— Jag skall ta brödpaketet. — Min gosse kan komma upp och rada veden i kväll.
— Frun kan få mycket billigare kaffe, om hon går om hörnan på Surbrunnsgatan!
— Var snäll och öppna dörren — det är ju så mycket folk att frun inte kan komma ut! —

Det är gengåvornas princip eller principen om icke-nödvändigheten av sådana som är en av klass-skillnadens svårövernaste gränser. — —

Hade den chaufför, som körde mig hem då på kvällen inte tänkt, att jag hade 50 kronor oväxlade i min väska, 500 kronor hemma hos mig och 5- eller 50,000 på en bank, så hade han alldeles säkert kört mig hem till min port — oberoende av alla taxametrar i världen.

Äkta Spets- & Sidendépôt

LINNÉGATAN 38

A. T. 197 00.

2 tr. HISS.

Riks Ö. 436.

Material till Handarbeten:
LINNE, BATIST, SPETSAR, MOTIV, GARN, MODELLER.

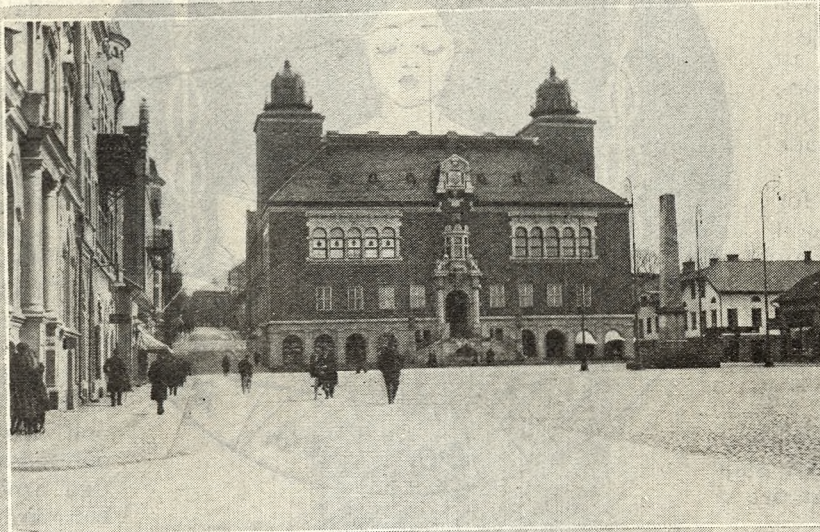
Uppritningar utföras omsorgsfullt.

BORÅS 300 ÅR

DEN GAMLA »KNALLEBYGDENS» CENTRUM.
FÖR IDUN AV GUSTAV EWALD.

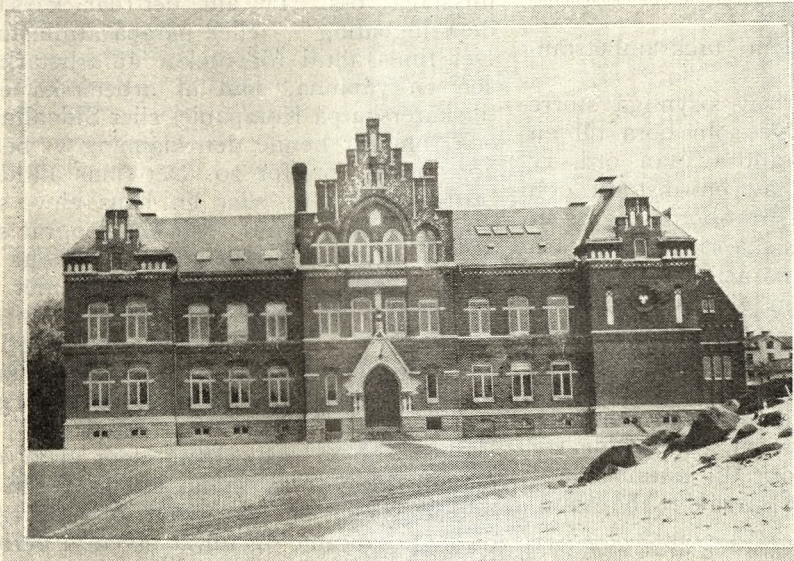
Gustaf Adolfskyrkan, uppförd år 1906.

*Stora torget med det 1910 färdigbyggda rådhuset.
Foto Gustav Ewald.*

Caroli kyrka, uppförd på 1860-talet.

Borås Högre allmänna läroverk.

Kinnarumma gamla kyrka i Borås folkpark.

Väverskan. Reliefbild på Johannes Eriksonsstatyn.

En ryggåsstuga från gränstrakterna mellan Västergötland och Halland, uppförd i Borås folkpark.

Andreas Wacker, en av de äkta gamla "Västgötaknallarna".

AV ALDER HAR VARIT SED ATT ALLmogemännen i "de sju häraderna" (Mark, Bollebygd, Veden, Ås, Gäsene, Redväg och Kind) själva kringburo sina varor till försäljning överallt i lan-

det. Varorna voro alster av deras egen handslöjd, tillverkade av ull, lin, trä och järn. Enligt gamla handelsförfattningar från medeltiden var denna handel, gårdfarihandel, som den kallades, visserligen

liksom all handel på landsbygden över huvud taget förbjuden — allmogen tillhölls att sälja sina varor i närmaste stad — men man hade överseende med dessa män på grund av svårigheten för dem att av

CRÈME DE CHOLEPALMINE

Antiseptiska hudmedel, säljes å apotek, av parfym-, speceri-, sybehörs- och färghandlare, perukmakare m. fl. i tuber à Kr. 1.— och 60 öre

I VARJE HEM BÖR FINNAS

IDUNS KOKBOK

PRIS KR. 10:—

Borås har en trevlig teater med vackert läge.

Tekniska skolan, stadens näst rådhuset förnämsta byggnad.

sin torftiga jord skaffa sig tillräckligt uppehälle. Klagomålen framburos dock tid efter annan på högsta ort över det olovlige "landsköp" som, städerna till förfång, utövades av allmogen från "de sju häraderna". Med anledning härav lade sig Gustaf II Adolf slutligen i ärendet och kallade till sig representanter för den gårdfarihandlande västgötaallmogen och lät dem veta att nu måste de "antingen avstå från sådan köphandel eller bygga en stad och gifva sådan skatt och skuld som andra handelsmän och borgare".

Följden härav blev anläggningen av staden Borås vid Viskan mitt i den ifrågavarande "knallebygden". År 1622 utfärdades privilegier för staden, varigenom allmogen förbjöds att efter gammal vana i landet kringföra sina varor, och bestämdes att "eho sådan handel vill idka, skall nedsätta sig i staden och därstädes vinna burskap".

Var det sålunda förbjudet för allmogen att idka gårdfarihandel, så blev det uttryckligen genom kungligt brev tillåtet stadens borgare att utöva sådan handel var som helst i riket.

"Boerås-boerna äro till köphandel så begärlige och begifne, att om någon därtill tjänlig förbliver allenast ett år hemma, aflåtande att fara omkring med köpenskap, så heter han af dem androm ett fåfångt och onyttigt djur, som hemma i aska sitter", skriver en av stadens äldsta krönikörer, Nils Hufwudson Dal. Samma historiograf giver boråsarna följande vitsord:

"En boråser sparsam är,
förvärfvar mer, än han förtär,
på alla vägar söker
sin vinst och flitigt arbet' gör,
som myran och tillhoppa för,
förstörer ej men öker".

Oaktat detta och förnyade förbud fortfor emellertid allmogen med sin gamla köpenskap, och 1680 fann Karl XI för gott att utsträcka rättigheten till "de sju häraderna", vilken handel dock endast avsåg genom hemslöjd i orten tillverkade varor. Detta fortfor såsom ett särskilt privilegium för dessa sju härad ända till dess handeln fullständigt frigavs (kungl. förordningen av 1864), så att envar i riket fick samma rätt.

Den kringströvande västgöthandlanden, gemensligen benämnd "knalle" (möjligen med anledning av hans fotvandringar; jämför uttrycket "knallar och går"), bildar en ingalunda intresselös figur i svenskt kulturliv. Med påsen på ryggen och utsträckande sina vandringar till häradet, länet, flera län, stundom hela riket genomströvade han i forna dagar sitt valda område, på bestämda tider åter besökande samma ställe. Han var överallt en välkommen gäst i bondens och torparens stuga, väl även på herr-

K U N G A R N A

AV JOHN GALSWORTHY.

LONDONSOLEN HAR BERÖVAT grönskan dess friskhet. Inga vattenkärror spola stenläggningen. Min hund flämtar i hettan, tungan hänger ur hans drypande mun. Ingen trafik går fram i denna lugna lilla avkrok av staden med dess branta uppfartsbacke, dess ateljévarter, stall och trädgångar.

På gatan framför en stor villa står en trasigt klädd kvinna, röd av iver, och kramar några knippor lavendel och på trottoarkanten sitter en annan. Ur den smutsiga schaltraskan tittar ett litet skrynkligt barnansikte fram med den söndertuggade nappen till en tom och smutsig difflaska i munnen. Barnet blickar ut i världen — den stora vida världen, nu så full av hetta, damm och hunger — med ögon liksom mättade av vetande. Det barnet vet allt som finns att veta. Tålmod läser man i de ögonen — och tålmod också i hennes, vid vars magra bröst den lille vilar.

— »De' ä' min syster, stackarn, och hennes lilla pojke. Mannen hennes har lämna' na'. Vi har knogat och gått hela vägen från Brighton. För guds skull, herrn, köp en knippa lavendel!»

gården, åtminstone för tjänstfolket. Med flödande tunga prisande sitt varulager och som en vandrande krönika spridande dagens nyheter till sin lyssnande kundskara, huvudsakligen ortens kvinnliga befolkning, förstod han så mycket snabbare befordra omsättningen som han ej var kränglig ifråga om kontant betalning, när icke alltför mycket prutades på priset. Vid 1800-talets mitt förändrades emellertid "knallen", som då ej gärna längre vidkändes denna benämning, utan önskade kallas "resehandlande", eller "gårdfarihandlande", till en halvherre i finare kläder med häst och bättre åkdon, och den gamla typen är numera en mycket sällsynt företeelse.

Den nya handelsstaden blev rätt snart särdeles blomstrande och kunde redan 1629 erlagga större belopp i skeppsskatt än någon av Västergötlands övriga städer.

Borås har fyra gånger nedbrunnit så gott som alldeles till grunden. Sedermera har staden blivit regelbundet bebyggd, och genom den stortade utveckling fabriksverksamheten i Borås under de senaste årtiondena tagit, har staden växt med exempellös hastighet. År 1880 utgjorde invånareantalet något

Modern och hennes barn titta upp — ej långt ovan gatans damm och smuts.

— »För guds skull, herrn, köp en knippa lavendel!»

Lavendel!...

*

I hallen till den stora villan dansa solstrålarna in genom spjäljalusiernas springor. I det dansande, dämpade ljuset smyga människorna omkring på tå, viska och le mot varandra.

I våningen över, där allt är så svalt, ligger en nybliven mor i sin vita bädd. Vid sängfoten står sköterskan med den nyfödde i sina armar, fet och duktig är han, skinnande av välmåga, i sin mössa ej olik en Liskop. Ansiktet omkring honom skvallra om häpnad, förtjusning, beundran inför detta lilla finputsade kryp i sitt fläckfria omhölje av ylle och bomull.

Ett litet ljud — alla darra!

Klockan tickar, sköterskans skor tassa mot golvet, sorlet av beundran stiger. Mot kvällen driver doften från lindarna in. Och den unga modern ler mot kuddarna i sin vita bädd.

Du kung där ute i hettan — du kung här inne i svalkan — bägge ha ni tillträtt edra kungadömen!

över 4,000 och nu vid 1921 års slut i det närmaste 30,000.

Sedan gårdfarihandeln numera så gott som alldeles upphört, har staden med sina över hundra fabriker blivit medelpunkten i Västergötlands förnämsta fabriksdistrikt. Det var först när bomullsväveriet utvecklades till fabriksindustri som det första uppsvinget i industriellt hänseende kom till stånd. Grundläggaren av Borås storindustri var den bekante "vävnadsförläggaren" Sven Eriksson från Rydboholm, som 1857 inrättade det första bomullsväveriet i Borås. En minnesstod över denne märklige man avtäcktes 1913 utanför tekniska skolan.

Borås firar den 25 maj sitt 300-årsjubileum, vilket dock på grund av depressionstiden — som dock inom parentes sagt drabbat Borås i långt mindre grad än andra jämförliga industristäder — kommer att få enklare former än vad man från början tänkt.

Borås har i sin ovanligt vackra folkpark påbörjat ett "Västgötaskansen", dit de "Sju häradernas kulturhistoriska förening" med otrolig energi och möda lyckats samla en mängd kulturhistoriska byggnader och föremål från den gamla knallebygden.

Ledolintvålen

är den förnämsta Toilett-tvålen emedan den gör en finmig, narig och ful hy slät och fraiche. Rek. av framstående läkare. Finnes i alla välsorterade affärer. **Tekniska Fabriken Ledolin, Stockholm. Riks 26 62**

IDUNS FÖLJETONG. ESTER. EN NUTIDSROMAN

AV ELISABETH HÖGSTRÖM-LÖFBERG.

(Forts.)

IV. UTVECKLING.

NU BLEV ESTER HEMMA. HON kunde i .te lämna sina gravar, och fasterns ord om »bondpengar» hade väckt till liv en fast föresats att, vad det än skulle bli av henne, lära utföra och förstå allt barndomshemmets arbete. Så mjölkade hon mornar och kvällar med i ladugården, avlade i julkaket högt prisade gesällprov och trampade och slog i drällväven tills ryggen kändes som avbruten.

Någon gång var hon nere hos doktorsn eller i prostgården, där det fanns jämnåriga döttrar, men de stodo alla på en gång långt före och långt efter henne, och deras osammanhängande kvitter och ton-års-erotik föreföll henne, inte endast för sorgens skull, främmande och föga avundsvärd. Och dock levde Ester själv denna vinter i en koncentrerad, rörande blind och envis dyrkan av kärleken. Som en lättrogen liten nunna oavbrutet fingrar sitt radband, samlade hon och vände och höll upp mot dagen varje minne hon ägde av Harry, hon fyllde väggarna i sin kammare med hans skisser och sitt unga sinne ömsom med svindlande drömmar om den berömmelse, som skulle blivit hans, ömsom med förtvivlade självföreläsa och hjälplöst frågande inför tillintetgörrelsens mysterium.

Tomas hade redan året förut gjort sitt val av levnadsbana. När han förklarade sig inte ämna resa tillbaka till Falun eller läsa något mera, ansåg diamant-Anders det visserligen vara sin plikt att förehålla honom, det han på sitt sätt stängde många vägar, först och främst faderns höga kall, för sig, men Tomas visste nog att det motståndet ej önskade högre än att besegras. Redan dagen efteråt gick också gubben, med sitt gamla, morska kast på nacken och med möda hållande styr på ett förtjusningens breda leende och ett par glädjetårar under buskiga bryn, timme efter timme i dottersonens något vågiga plogfårar.

Men ett ungt kvinnohjärta nöjer sig inte i längden godvilligt med att vara potpurrikruka. För gamla kvinnor finnes intet kärare tidsfördriv än att plocka och minnas — den svärmiska lossar rosa-bandet kring sin älskades gulnade brevunt och sockar och ler, den praktiska inventerar sina lappkartonger och säger: »Den här klänningen fick jag till syster Selmas bröllop, mam-sell Salander var hemma och sydde den, och tyget kostade 1,25 metern — det var andra tider det!» — men ungdomen vill brottas med verkligheten, smaka en lycka, bröta för en sak och hålla en ed.

Det kom en vårdag med bländande sol och sjungande vind, och där Ester Lyckhammer gick på väg till kyrkogården med en knippa påskliljor och sin lilla kratta i handen, kände hon plötsligt — kände det med skam och förfäran, men med ofrånkomlig visshet — att sorgens tid var ute. Hon kände hur livets kvicksilver rann i ådrornas nät, och hur alla vårens krafter utan att varsko och fråga om lov togo henne i besittning. I en uthuggning i skogen blev hon stående stilla och såg ut över

bygden och bergen, hon bredde ut armarna och hela hennes jag samlades i ett lockrop till livet där bortom: Kom och tag mig! Se din tjänare!

Hon bad sina kära under kullarna förlåta sig, hon lovade den lilla kyrkan: jag glömmar dig inte, jag kommer tillbaka, men förtrollningen släppte inte sitt tag, och på återvägen dök en sång upp i hennes minne och tvingade sig till ord och ton:

»Og vis Du er rig, da er Livet rigt,
da synger det Dig i møde!
Thi Du er Livet! Spring ud og lad
de Døde begrave de Døde.»

Ester reste till Uppsala och skrev in sig i en samskola, vilken dock för hennes vakna energi och utvilade hjärna befanns vara en alltför utspädd sköldpaddssoppa. Hon gick där en termin, skaffade sig sedan privata lärare, och stod efter ett år som studentska, säkert med mera mogenhet än flertalet, men också på en gång mer tacksam för och mer kräsen på vad de riktiga fjällbestigningarna i vetandets högländ skulle ha att bjuda på.

Första året vid universitetet läste hon ej vidare mycket i sina ämnen. Hon var i stället fullt upptagen av att välja sig en lösen, skaffa sig en plattform att stå på och en avlämningsplats för sina drömmar och krafter. Med sin medfödda förmåga att se förhållandena sådana de voro, inte grövre, men inte heller skirade, men också med sina själsliga rötter badande i en fullblodig, oprutlig idealism, tog hon denna nyorientering grundligt och på allvar.

Först måste hon med förbluffad vilja förkasta så mycket av det, hon på avstånd beundrat och trott vara äkta, så mycken deklamation utan innehåll, så många gestikulerande vishets-entreprenörer och så många eleganta fäktningar, som alla mynnade i det gamla Hamletsvaret: ord, ord, ord. Sårad och besviken slöt hon sig inne med sina nya bokhögar, och de behandlade henne bättre, men de lämnade inte gratis ifrån sig någon livsåskådning. Anvisningar på filosofiska fiskeställen voro inte svåra att få, men när man kastat ut sitt nät och väntade sig byte från djupen, då var litet skum och våta maskor hela behållningen.

Men Ester hade sin barlast av sunt bondförstånd och sprang inte andtrudet letande fram och tillbaka på de talrika korsvägarna, som alla hade i olika kulörer målat på sin visare-arm: Till sanningen.

Slutligen blev dock längtan att få vara med för stark, längtan att få samla ved och ris till ungdomens bål, gärna få ett par blåsor i händerna och röksveda i ögat, men sprida ljus och varsla maj, och så tog hon några steg ut mot de andra. Genast kom klisterburken och etiketten henne till mötes — den undgår ingen, — och hon fann sig bänkad i frisinnets vackert bjälkade högloft. Att träda därin in-nebar för henne ingen omvändelse. Den klara konsekvensen av hennes vägande och prövande sammanföll i stort sett med partiets riktlinier, och lika självklart och ofrånkomligt blev det henne att inta sin plats i kvinnosakens stridslinje. Måste det inte vara ett av de mest elementära begreppen i samhälleligt tänkande, att då kvinnorna

lika väl som männen måste lyda lagarna, de böra vara med när lagarna stiftas, och att beskattning utan rösträtt är en civilisationen ovärdig paradox? Men när hon såg sig omkring, fick hon ånyo anledning att förvåna sig. Här gingo så många upplysningens skinande ljus, så många Herkules-män i alla hjärnans ädla idrotter, som stodo på precis samma ståndpunkt som masarne i hennes hemsocken, den Kung Karl den elfte så uttryckte: »Vi hava tagit Eder till äkta, icke på det att I mån giva oss råd utan på det att I mån föda oss barn.»

Inom det egna lägret fann hon mycken ren och trogen tankarnas resonansbotten men det frapperade henne, att personerna, i synnerhet de bästa, ibland visste så överraskande litet om verklighetens ebb och flod.

De spikade på dörrarna sina teorier, smidigt uttryckta och moraliskt höga, och de voro framstående debattörer, som ingalunda uppfattade som ett kulturens huvuddrag att ta hänsyn till andra människor, men vad visste de egentligen om arbetets värld?

Det lilla kotteri, som Ester så småningom kom att sluta sig till och som bestod av en sju, åtta ungdomar med ett infött, sympatiskt docentpar till »föräldrar», tillfredsställde ganska stora fordringar. De voro ärliga, intellektuellt vakna originella och okonventionella och troddes därför vara personligheter, men de höllo sig alltid på tillvarons trottoir, där man i vanliga fall ej riskerar att bli nerdammad eller påkörd.

Hos denna nämnda familj blev Ester Lyckhammer snart som barn i huset. Docenten tyckte att hon var klar i huvudet och kom med uppfriskande eruptioner i samtalet och fru Vanda, som just inte hade någon glansroll i sitt kök, döpte henne en gång då kassans magerhet omöjliggjorde bakelseköp åt hela ringen, och hon med ett dittills oinvigt väffeljärn glänsande råddade situationen, till den barmhärtige sammariten.

De övriga i kretsen tyckte ungefär likadant. »Det är ett förbaskat bra virke», sade magister Velande, »men pricken över i-et fattas. Hon vet inte av någon man, men det skall väl Uppsala kunna sörja för!» Så såg det dock knappast ut, och en gång frågade han henne, vad i all världen hon menade med att aldrig bli kär?

Ester skrattade först, men svarade helt kort: »Har gjort, men slutat.»

»Det tror jag inte på», sade magistern. »Det måste vara inbillning. Du ser just inte skadskjuten ut.»

I det avseendet hade dock Esters Uppsalår hittills gått spårlöst förbi. Nog för att luften var tillräckligt bemängd med erotik, men de skinn- och benfria små skal-derna, som tagit till yrke att förtala »livet» och könskärlekens högröstade frihetsprofeter utövade ingen lockelse på henne. Så länge frukten var saftig och skörden bekväm höllo de nog färgen, men när en av deras stötspelare i ett förhållande med en 18-årig prästdotter fick ikläda sig följdernas ansvar var han genast redo till den traditionella urskuldande axelryckningen: »Eva hjöd mig.»

(Forts.)

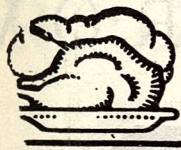
KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB + GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

REDIGERAD AV IDA HÖGSTEDT. — GLIMTAR FRÅN IDUNS PROVKÖK.

KONSERVERING AV ÄGG.

FÖR DEN HUSMOR, SOM SKALL KÖPA sitt behov av ägg för konservering är den rätta tidpunkten nu inne. Ty nu under de sista veckorna av april och första hälften av maj äro äggen både billigast och bäst. Längre fram bliva de dyrare och äro ej heller alltid fullt så säkra, vad färskheten beträffar. Denna sistnämnda fara, är beroende av, att längre fram kan sommarvärmen orsaka, att äggen bliva mindre pålitliga, ej att förglömma att en och annan liggsjuk och då feberwarm höna kan samla åt sig några ägg och ligga på dessa några timmar, vilket ju ej precis förstör dessa ägg, men dock gör att de bliva mindre goda och särskilt mindre lämpliga för konservering. För en husmor, som har eget hönshus och värpande höns, och som själv är i stånd att övervaka skötseln av dessa, kan däremot nedläggning av ägg försiggå under hela våren och sommaren.

Det finns ett otal av äggkonserveringsmetoder, mer eller mindre besvärliga och även mer eller mindre säkra. Här nedan skall endast meddelas ett par av de minst besvärliga metoderna och vilka dessutom i eget hem använts under mer än 25 år och städe visat sig tillförlitliga.

Vid nedläggningen av ägg fordras först och främst färskhet och rena ägg. Man undviker om möjligt att tvätta äggen, emedan skalet säges besitta en särskild naturlig beläggning, som bidrager till att hålla äggen friska. (Detta råd är mycket gammalt och säkerligen också beprövat, men för egen del har jag inte alltid kunnat följa detsamma, enär jag ofta varit nödsakad att tvätta från landsbygden köpta ägg, utan att någon olägenhet därav kunnat förmärkas, trots de ofta legat i sina konserveringskärl mer än ett år.) — Vidare skall man se till att man har de för konserveringen avsedda kärlen i ordning. Dessa kunna vara av trä, stengods (prima sådant), glas, porslin, eller av galvaniserad plåt. Givetvis användas samma kärl år ifrån år, de skuras endast med sand, spolade med vatten och man ser till att de äro hela och vad tråkärnen vidkommer fullt täta.

Det bekvämaste inläggningssättet torde vara med vattenglas. Nästan lika bekvämt och fullt lika säkert är att konservera ägg med noga av- och tillmätta mängder av salt, släckt kalk och vatten. Vid båda metoderna låter vitan hela tiden slå sig till hårt skum.

Konservering av ägg med vattenglas.

Till 10 tjog medelstora ägg beräknas 1 lit. vattenglas och 9 à 9½ lit. friskt vatten. I det avsedda kärlet nedläggs äggen ej fullt upp till randen. Vattenglas och vattnet blandas väl — buteljen utsköljes för att allt av drogen skall medkomma — och blandningen slås över äggen, som väl böra täckas av densamma. Kärlet ställes på sval, råttfri plats och täckes först med ett lock. Efter några dagar, då man märker att lösningen börjar smält stadga sig, överbindes kärlet med tjockt, fuktat pergamentpapper. — Ägg nedlagda i vattenglas hålla sig goda 12—18 mån., naturligtvis under förutsättning att de voro fullt friska vid nedläggningen.

Nedläggning av ägg i kalk och saltvatten.

Till 10 tjog medelstora ägg tages 3 dcl. (omkr. 3 hekto) grovt havssalt (ej mera!) och 1½ liter (omkr. 1½ kg.) släckt kalk samt 12 lit. kallt vatten. Alltsammans omröres väl, och när saltet är fullkomligt smält — kalken löser sig däremot ej — slås blandningen över de i lämpligt kärl nedlagda äggen. Har man flera kärl, ser man till att fördela kalken så jämnt som sig göra låter. Överst lägges en tallrik

c. d. med en mindre sten på som tyngd för att hålla äggen nere i lagen. Kärlet övertäckes med ett tillslutande lock och ställes på sval plats. En gång var fjärde eller sjätte vecka tillses äggen, för att man må vara säker att lagen står över dem, vilket dock oftast brukar vara fallet, enär en tunn, skör beläggning brukar bilda sig på ytan av denna. Skulle så ej vara händelsen, påhålls varsamt vid ena kanten lite vatten, men *varken salt eller kalk tillsättes*. Skulle t. ex. ytterligare salt iläggas, bleve äggulan efter 5—6 månader stelnad och till slut hård.

Obs! Vattnet behöver ej koka upp och sedan svalna, vilket ofta brukar uppgivas, utan till båda beskrivningarna tages friskt vatten, direkt från vattenledningen.

I. H—DT.

*

IDUNS KÖKSALMANACK.

SÖNDAG. *Frukost*: Biffstek med stekta ägg och stekt potatis; smör, bröd, kaffe eller te, vetebröd. — *Middag*: Legym mayonnaise med sardiner, lagd på salladsblad i natursnäckor (se Iduns hushållssida föreg. nummer!); rostbiff med stekt lök, nykokt potatis (morötter eller bönor); blanc-manger med mandel.

MÅNDAG. *Frukost*: Stekt rimmat fläsk, med potatis och löksås; smör, bröd, kaffe eller te. — *Middag*: Kokt hälleflundra med kaprissås och potatis; pudding på torkad frukt med enkel vaniljsås.

TISDAG. *Frukost*: Stekt salt sill med gräddsås och kokt potatis; smör, bröd, ost; kaffe eller te. — *Middag*: Kall rostbiff med potatissallad; gräddkaka med sylt.

ONSDAG. *Frukost*: Löskokta ägg, böckling; smör, bröd, ost, kaffe eller te. — *Middag*: Fiskpudding med skirat smör (rester av hälleflundran); fransk citronsoppa med havrebiskvier.

TORSDAG. *Frukost*: Sillfräs med ägg och nykokt potatis; smör, bröd, ost, kaffe eller te. — *Middag*: Ärtor och fläsk; gräddmunkar med sylt.

FREDAG. *Frukost*: Kall skivad rostbiff med stekt potatis; smör, bröd, kaffe eller te. — *Middag*: Stekt sjötunga med brynt smör och nykokt potatis; chokladris.

LÖRDAG. *Frukost*: Enkelt kokta makaroner, överslagna med smält smör och riven ost, löskokta ägg; smör, bröd, kaffe eller te. — *Middag*: Imiterad sjömansbiff (rester från rostbiffen); soppa på torkade aprikoser med vispad grädde.

RECEPT:

(Eftertryck förbjudes.)

Rostbiff (för omkr. 12 pers.). — En väl hängd rostbiff på drygt 5 kg., 1 rödlök, 1 msk. salt, ½ tsk. peppar; vatten. — ½ kg. portug. lök. — Rostbiffen torkas med en duk, vriden i hett vatten. En del av fettet får sitta kvar, varigenom steken hindras från att bliva torr. Den gnides väl in med den ituskurna löken och doftas lätt med vitpeppar. Steken bultas lätt på skinnsidan och lägges med denna nedåt i en långpanna; ¼ lit. vatten ihålles, och pannan införes i tämligen god ugn. När en del av fettet smält ned från steken, kan hettan ökas något litet och mera kokande vatten isläs, om så skulle behövas. När steken börjar bliva brun, beströses den med saltet, varefter den får ej allt för häftigt steka under ösning var 10:de minut och behövlig spädning. (Bemärk: ösning först och spädning sedan!) Stekningen brukar taga en tid av knappt 2½ tim., tiden beräknad efter bryningens början, eller ungefär 25 min. för varje kilo kött. Skulle steken bliva

för brun, belägges den med ett tjockt, med smör smort papper. — Steken lägges på varmt serveringsfat och bör om möjligt helst skäras vid bordet. — Skyn upphålles, långpannan sättes på spisen och urvispas väl kring kanterna med litet kokande vatten och slås till skyn, som sedan skummas, silas, åter får ett uppkok och serveras oavredd till steken. — De portugisiska lökarna förvällas och stekas antingen bredvid rostbiffen eller ock i en särskild liten kastrull på spisen, varvid de tillsätts med litet avskummat fett från steken och en smörklick samt spädes vid behov med kokande svag buljong eller vatten.

Blanc-manger med mandel (för 6—7 pers.). 1 hekto sötmandel, 5 st. bittermandlar, 4½ dcl. gräddmjölk, 1½ dcl. strösocker, skal och saft av en medelstor citron, 10 blad gelatin, 3½ dcl. tjock grädde. — Mandeln skällas, får torra och males eller rives varefter den stötes i stenmortel med 2 msk. av mjölken. Den blandas sedan med mjölken, sockret, det finrivna citronskalet, citronsaften i en kastrull, som sättes över elden. Blandningen får under vispning koka upp, då det vattensköljda gelatinet tillsättes, och när detta är fullkomligt upplöst, avlyftes kastrullen. Vispningen fortsättes tills blandningen är kall och börjar tjockna, då den till hårt skum slagna grädden nedröres, varefter den fylles i vattenspolad, sockerbeströdd form och ställes på kallt ställe att stelna. Uppstjälpes efter 3—4 tim. och garneras med gelé, choklad, marmelad, syltade bär etc.

Pudding på torkad frukt (för 6 pers.). 1 hekto torkade aprikoser, 2 hekto katrinplommon, vatten, 4—5 msk. socker, 2 ägg, 2 dcl. stötbröd (torkade brödkanter o. d.), ½ lit. mjölk. — Den väl sköljda frukten lägges i så mycket vatten att detta nått och jämnt står över den. När frukten är bra nog utsvalld kokas den mjuk i samma vatten, varefter plommonen genast urkärnas och frukten sönderröres och blandas med sockret. Kärnorna knäckas och mandlarna hackas och läggs till fruktmoset. Mjölken kokas upp och slås över brödet, och efter en stund iverpas äggen. Efter omkr. 1 tim. blandas brödblandningen till fruktmoset, och alltsammans lägges i en smord och brödbeströdd form. Puddingen gräddas i ej allt för varm ugn omkr. 1 tim. Serveras varm eller något avsvalnad med eller utan enkel vaniljsås, vispad grädde eller skumsås.

Fiskpudding (för 6 pers.). — Rester av kokt hälleflundra (omkr. ½ kg. eller något mindre), (1 hekto råkor), 80 gr. smör, 125 gr. mjöl (drygt 2 dcl.), 6—7 dcl. mjölk, 4 stora ägg, ¼ tsk. vitpeppar, 1—1½ tsk. salt, 1 tsk. socker. — Fisken befrias från ben och senor och raspas fin. Räkorna renas och skäras i små bitar. Smöret och mjölet fräses, mjölken påspädes, och smeten får under vispning koka några få min. eller tills den är blank och slät. Pannan avlyftes, och när smeten i denna avsvalnad, nedröres äggulorna en i sänder, därefter fisken och de hackade räkorna. Sist iblandas varsamt de till hårt skum slagna vitorna. Massan avsmakas med kryddor (socker får ej utelämnas!), och hålles i en väl smord och brödbeströdd form, som ej får fyllas till mer än drygt hälften. Formen förses med lock eller överbindes med smort papper (helst s. k. smörpapper), och puddingen gräddas i vattenbad på spis omkr. 1½ tim. Uppstjälpes och serveras med råk-, hummer- eller svampsås och kokt råskalad potatis.

Sillfräs (för 6 pers.). 1½—2 vackra, salta sillar, 2—3 ägg, 75—100 gr. smör (1 msk. hackad persilja). — Sillarna urtagas, sköljas och få ligga i vatten över natten. Tidigt påföljande morgon flås de, ryggen och alla småben borttagas, varefter halvorna sköljas och få under ½—1 tim. ligga i litet vattenblandad mjölk. De inklappas i mjukt papper eller i sillhandduk och skäras sedan i små tärningar. Äggen få koka i 12 min., avkyles, skalas och hackas. Sill och äggärtningarna blandas i en karott och det lätt brunfrästa smöret hålles över. Garneras med lite hackad persilja om sådan finnes till hands.

Soppa på torra aprikoser. ¼ kg. torkade aprikoser, ½ rivet citrusskal, 2 à 2¼ lit. vatten, 1½ dcl. socker (eller mindre), 2 msk. potatismjöl. — 2 dcl. tjock grädde. — Aprikoserna sköljas ytterst väl i ett par ljumma vatten och få sedan sakta koka mjuka i vattnet. Sockret och det rivna citrusskalet tillsätts, och soppan avredes med potatismjöl, utört i litet kallt vatten. Serveras avsvalnad med vispad grädde. — Finare blir soppan om aprikoserna passeras, och detta då innan sockret och de andra tillsatserna iblandats.

Husmödrar!

Demonstrationen i Iduns Provkök den 25 april inställes, då Iduns konsulent, fru Ida Högstedt denna dag är upptagen av förhandlingar på Sveriges Husmoderföreningars Riksförbunds stora kongress. Fru Högstedt är som bekant centralstyrelseledamot i S. H. R.

Lady

NYHETER HEMKOMNA FÖR VÅREN HÄLSINGBORG

Järnvägsgatan 13

Största urval å KAPPOR och DRÄKTER

OCH MALMÖ
Södergatan 18

RYSK TEATERKONST ERÖVRAR GAMLA OCH NYA VÄRLDEN

Anna Pavlova är ryktbar över tre kontinenter. Under sin senaste amerikanska turné dansade hon i 89 städer och 28 stater.

»Danse macabre», ett ryskt balletnummer i Chicago.

Karsavina med sin lille son. Hon är gift med en engelsk diplomat.

Mikael Fokin och Vera Fokina utföra en 1700-talsballett »Drottningen och markisen» i en förnäm dams trädgård i Paris.

MEDAN RYSSLAND SJÄLVT genomgår prövningens år under svält och nöd, hålla dess konstnärer sitt segertåg över Västeuropa och Amerika. Denna vår har Konstnärliga teatern i Moskva efter tre års gästspel i Västeuropa även firat triumfer i Stockholm och Köpenhamn, Vrubel,

Kiprenski och andra ryska målare utställa sina intressanta verk i Paris, och kejsrerliga balletten, som en gång tju-sade en förnäm publik av storfurstar och aristokrater under l'ancien regime i Petersburg, har under dessa villervallans år lagt två, tre världsdelar för sina piruetterande täspetsar. Anna

Ett prov på modern rysk teaterkonst: kejsarinnans av Kina dräkt på ryssnars teater »Läderlappen» i Paris.

Mikael Fokin.

Alexander Sacharov dansar i Paris. Här »Cirkuskapris» till ett tema av Kreisler.

Pavlova dansar den berömda »Döende svanen».

»Katinka», en rysk polka från 70-talet, som gjort stor succes på Teater Läderlappen i Paris. Den dansas av en rysk bondflicka och hennes föräldrar.

Pavlova har de senaste åren i likhet med syskonen Fokin — alla tre bekanta för Stockholmspubliken — gjort turnéer i Amerika, ballerinan Tamara Karsavina har blivit Londons stora favorit, gift sig med en engelsman och heter nu i privatlivet Mrs Bruce. I de stora ballettfeerierna på Coliseum, Alhambra eller Covent Garden har hon, den vackra Lydia Kyasht, Olga Spessiva och de andra stjärnorna dansat Scheherezade, Cleopatra, Carnaval o. d., ibland färggoriga målade av Léon Bakst, Matisse, Picasso etc. I Paris och London dansade också »världens störste danskonstnär», Nijinski, sin berömda »En fauns eftermiddag» till sin död 1917. Den sista vintern har hela Paris varit på Théâtre Fémina, som döpts till Teâtre Chauve Souris — Läderlap-

En annan av den ryska ballettens berömdheter är Tamara Karsavina, som de senaste åren uppträtt i London.

E. D. MOREL — EN FREDSKÄMPE

NU FÖR TIDEN, NÄR PRESSENS TENTAK-
ler treva ut åt alla håll, är det få bemärkta män,
som ej på ett eller annat sätt föreställts för den
läsande allmänheten. E. D. Morel hör kanske till
undantagen, ty, i jämförelse med sin gärning, är
han helt visst ganska obetydligt känd.

Han är oförfärad, och har han gripit om ham-
marskaftet till strid mot orättfärdighetens jättar,
ger han ej vika för vanliga svårigheter. F. n. ham-
rar han oförtrutet på de hårdnackat igenspikade
bräder, som föreställa den diplomatiska världen.

Öppna, öppna, manar denna hammare, släpp in
över de internationella förbindelserna uppriktighe-
tens och upplysthetens friska vindar! Bort med alla
hemliga fördrag, som inlåta folken på de under-
jordiska irrgångar, varifrån de endast med största
möda och efter oerhörda uppoffringar åter finna
vägen ut i det fria!

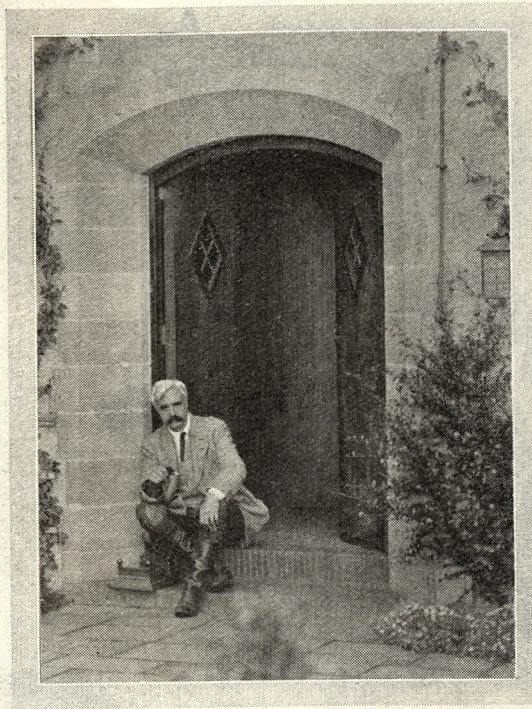
Före världskriget genljödo också hans hammar-
slag, även då för en genomskinligt rättvis sak, men
han fick hamra länge, innan mödan kröntes med
glänsande framgång. Den gången slog han sönder
och samman ett annat system — ett mäktigt syndi-
kats exploatering av de hjälplöst oorganiserade
Kongonegrerna. Bakom detta syndikat stod en re-
gerande konung med outtömliga resurser, stor be-
gåvning och utan skrupler.

När E. D. Morel började sin kampanj, var han
blott en ung bokhållare på ett skeppsredarekontor i
Liverpool. T. o. m. detta säkra fotfäste ansåg han
det klokt att släppa för att, utan att inblanda nå-
gon, kunna ägna sig helt åt den mission, han på-
tagit sig. Alltså förvärvade han sitt uppehälle med
pennan alltunder det han fortsatte kampen. En
ojämn strid, men ungdom, entusiasm och rättfärdig-
het, med ett kraftigt inslag av begåvning, beseg-
rade beräkning och vinningslystnad.

Innan slutakten utspelades, hade många år förgått
och E. D. Morel lärt mycket i livets hårda skola.

Många voro de, som sällade sig till honom, och
när till sist folkmeningen fordrade engelska rege-
ringens ingripande till Kongostatens frigörelse, var
det blott återklang av Morels aldrig tystnade ham-
marslag. Detta fick också sitt erkännande i en na-
tionell insamling till hans fromma, en händelse, som
på sin tid väckte stort och berättigt uppseende.

Bröt så världskriget ut över en oberedd och för-

E. D. Morel.

bluffad mänsklighet. I de stora ententeländerna
skylldes hela skulden för fredsbrottet på Tyskland.
E. D. Morel nöjde sig ej med färdiggjorda omdö-
men, utan utarbetade i tysthet sin "Ten years of
secret diplomacy", vilken utkom 1915. Dess skick-
ligt sammanförda material vittnade om en mer än
vanlig förmåga och vann många anhängare åt de
idéer, han ville giva spridning, nämligen faran av
hemliga fördrag och avtal. Dessa idéer kommo dock
ännu mer till uttryck i hans utgivna "Truth and the
War", tillägnad hans söner med dessa betecknande
ord: "To my Sons in the hope that they may help
to free Humanity from the curse of Militarism and
War". En bok som denna, utkommen under brin-
nande världskrig, uppväckte naturligtvis mycket stri-
diga meningar i England, såväl som i utlandet och
ledde på omvägar till författarens häktande på sen-
sommar 1917.

Det rättsliga förhåret med och domen över E. D.

Morel väckte stor bestörtning bland hans vänner,
kolleger och beundrare, t. o. m. hos många, som ej
gillade hans uppfattning om kriget och gav anled-
ning till en häftig protest i underhuset.

Han fick dock tjäna ut sitt straff och efter sex
månaders hårt fängelseliv tar han snart nog åter
upp sitt verk, som han fortsätter med forskarens
precision och tålmod. Numera är "Foreign Affairs"
språkrör för hans idéer och den lilla månatliga tid-
skriften har många goda medarbetare såväl inom
som utom England. Även i Sverige har den bör-
jat vinna spridning. Sedan 1918 är E. D. Morel
dessutom sekreterare i "The Union of Democratic
Control". Men ej nog härmed utan han utger allt-
jämt arbeten till upplysning och ledning; en prak-
tisk idealist, som vill inspirera med fredens ande,
innan han föreslår avvärning. Given den rätta mil-
jön det lämpliga tillfället, och han är en makt i det
godas tjänst, som skulle bringa krigets spöke på
flykten för alltid.

Denna sammandragna skildring av hans verksam-
het har jag velat giva för dem, som ej följt med
hans utveckling. Men kanske skulle det intressera
läsaren att även veta något om hans person.

Närstående bild framhåller tydligt nog det dröm-
mande och inåtvända i hans väsen. Helt visst finns
det hos honom något av riddaren av Salamanca,
men framför allt är han en produkt av det tjugonde
århundradets intensiva fordran på snabb intelligens,
företagsamhet och uthållighet, förenande i sig något
av sina båda fäderneslands, Frankrikes och Eng-
lands bästa egenskaper.

Bilden ger också någon föreställning om hans
käraste förströelse, blomsterodling. Detta intresse
fick han ej tillfredsställa, förrän han lyckats samla
till sin egen villa och omge denna med en trädgård,
som han själv anlagt och upparbetat. Ord kunna
ej beskriva de färgeffekter denna täppa bjuder på i
maj månad. Skickligt avpassade sammansättningar,
väl uttänkt följdordning, långa vattningsseanser om
kvällarna och tidig morgonskötsel leda till dylika
ögonfägnande resultat! Här i kretsen av sin familj,
trofast understödd, "through thick and thin" av
sin varmhjärtade maka, framlever E. D. Morel den
lyckligare delen av sin tillvaro.

KARIN LILJA WHYTE.

pen — och där den ryske teaterledaren
Baljev visat parisarna prov på en ny teater-
konst med våldsamt starka färg effekter och
originellt ämnesval. Han har givit stiliserade
franska visor i raffinerat utstyrda tablå-
er, t. ex. Joli Tambour, äktriska folkmotiv,
som den här avbildade polkan Katinka,
historiska scener och elegiska italienska
pantomimer. Allt under stormande bifall.
De som intressera sig för rysk danskonst
hänvisas till en elegant volym, utgiven på
engelska språket under titeln The Russian
Ballet in Western Europe 1909—1920 och
författad av W. A. Propert. Denna bok
ger en god föreställning om vad ryssarna
betytt för teatern och konsten i allmänhet
under det sista tiotal år, men särskilt för
dansen.

Dans är nu en gång ett av de sponta-
naste uttrycken för den egendomliga ryska
folksjälen. När den primitive ryske bonden
känner livsglädjen brusa inom sig, dansar
han sin yrande vilda folkdans — kasatjok
— och i den forna kejsrerliga balettskolan
övas ännu under Sovjets regim små flickor,
som drömma om att en gång bli en Pavlova,
en Fokina. Den ryska danskonsten dör
inte med den regim, under vilken den blom-
made upp. Den skall säkert trivas även
under Sovjets hägn, ty den hör för nära
samman med urryskt liv för att vara be-
roende av statsorganisationer och politik.

Inför Dramatens domstol.

Litet om våra unga dramatiska
författare.

VI UPSÖKTE EN DAG FÖRFATTAREN
Bo Bergman, som är en av de utslagsgivande med-
lemmarne i Dramatiska teaterns litterära domar-
kår, för att höra litet om våra unga dramatiska
författare och de nya riktlinjerna i vår moderna
dramatiska litteratur.

Hr Bergman har varit litterär rådgivare vid Dra-
matiska teatern sedan 1918.

Vi fråga huru många svenska pjäsmanuskript han
läst igenom under den tiden.

— Omkring 150, svarar han, varav emellertid
blott ett tiotal antagits till spelning. Ungefär fem-
tio arbeten inlämnas årligen.

— Vilka motiv behandlas företrädesvis?

— Allt möjliga.

— Har världskriget haft något nämnvärt infly-
tande på ämnesvalet?

— Till någon del, men ej i den grad man skulle
väntat.

— Är den dramatiska författarbegåvningen sär-
skilt framträdande inom någon viss samhällsklass?

— Nej.

— Har några talanger framträtt på den allra se-
naste tiden?

— Thunbergs "Svenskt folk" var ett starkt och

intressant stycke, men för övrigt tycks det som om
vår moderna dramatiska litteratur av i dag befin-
ner sig i en vågdal.

— Kan det påvisas att någon av våra dramatiska
författare bildat skola?

— Strindberg har naturligtvis haft inflytande på
åtskilliga, men ej i den utsträckning man vore
frestad antaga. Likaledes kan man finna att Pär
Lagerqvist i viss mån påverkat de yngre.

— Om det inlämnas ett omoget, men i övrigt ta-
langfullt skrivet debutarbete, görs författaren då
uppmärksam på bristerna?

— Ja, varje författare som får sitt arbete re-
fuserat, blir upplyst om såväl dess goda som då-
liga sidor. Det inträffar således ofta att jag får
samma stycke till genomläsning i omarbetad form.

— Inlämnas också norska, danska och finska ar-
beten?

— Norska och danska endast i bokform, men
det inträffar att jag ibland får mottaga manu-
skript från Finland.

— Brukar ni få indignerade skrivelser från re-
fuserade författare?

— Också det.

— Har pjäser som ni refuserat blivit uppförda
på andra stockholmsscener?

— Ej så vitt jag kan påminna mig.

— Vilken riktning gör sig starkast gällande inom
vår moderna dramatiska litteratur?

— Realismen behåller väl ännu herraväldet, men
man söker sig ju också tillbaka till romantiken
eller prövar på symbolism o. d.

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

L. SWENSONS
helförsilvrade prima

Bord-, Dessert-, Smör-,
Ost-, Frukt-, och Kräft-

KNIVAR

Observera stämpeln:

L. S.

Handpolerade

Nr 12

Erhålles i alla juvelerare- och bo-
sättningsaffärer. -- Tel. 51 Höör.

Se till att
Ni får

Kalmar Vapen,
Högsta kvalitet kärnmjöl
Kalmar Ångvarns A.-B.

SOLO-KAFFE

från

A. B. MALMÖ

KAFFEKOMPANI

FRÅN DET BÄSTA

JAVAKAFFET

Hermes

är velocipeden för Eder.
Se på den hos vår närmaste
försäljare.

A/B NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA.

PHOSPHO-ENERGON-PILLER

FORORDAS AV LÄKARE

vid allmän svaghet,
nervositet, överansträng-
ning och sömnlöshet.

SÄLJES ENDAST I APOTEK

A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM

— Varför kan inte svenskarna skriva lustspel?
— Tja, vi är kanske något för tunga på handen.
— Vad fordrar ni först och främst av ett dra-
matiskt debutarbete?

— Att det skall vara konst samt spelbart. För
öfrigt slutar hr Bergman, gör jag allt vad i min för-
måga står för att få fram modern svensk dramatik.

Det återstår således endast att hoppas att den
snart skall ha arbetat sig upp ur vågdalen igen.

ADELE VINJE.

Anna Kindblom.

Några minnesord.

Anna Kindblom.

UNDER DET SVARTA DÖDSKORSET OCH
inramat av sorgens svarta linjer har Anna Kind-
bloms namn stått att läsa.

Dagspressen har meddelat de data som beteckna
de yttre konturerna av hennes livsverksamhet. Den
har även framhållit den stora förlust som genom
hennes bortgång drabbat Lunds kommun, vilken hon
de senare åren tillhörde och vars tjänst hon ägnade
sina krafter, bl. a. som verkställande dir. i Ribbing-
ska sjukhemmet, som styrelseledamot i Barnkrubban
m. m. samt först och sist som barnvårdsman.

Var helst Anna Kindblom haft sin varelse — i
Karlshamn, i Ryd, i Vrigstad — har hon genom sin
personliga insats förskaffat sig ej blott talrika vän-
ner, utan även inflytande i kommunalt och socialt
hänseende. Men det var först i Lund, sedan
hon genom döden mistat sin make, den över hela
landet kände och uppburna läkaren Henrik Kind-
blom, som hon efter rätt mycken tvekan helt och
hållet ställde sina krafter och sin tid till det allmän-
nas disposition. Fyra korta år är det Anna Kind-
blom fått verka som barnvårdsman, och dock har
hon hunnit göra sig nästan oersättlig.

Jag sade, att det var efter rätt mycken tvekan
hon mottog det värv kommunen bad henne åtaga
sig. Om sitt eget varma intresse och sitt fasta be-
slut att göra arbetet till en *livssak* tvekade Anna
Kindblom ej, men hon fruktade, att hennes kropps-
krafter ej skulle räcka till — hennes hälsa var se-
dan flera år tillbaka ej helt obruten — och hon såg
uppgiften så oerhört hög och stor.

Men vi alla, som kände henne, vi förstodo ju,
att ingen bättre än hon skulle kunna föra denna
vanskliga uppgift i land.

Hon var ju pedagog, Anna Kindblom, både av na-
tur och till utbildning. Hon älskade barnen, de
unga, det växande, det som gav löften.

Jag vet, att hon genom makten av sina klara, ärliga
ögon och med sina kloka, goda ord, som utan
all affektation och sentimentalitet vädjade till det
rätta och rättfärdiga inom varje människa, fått hår-
da, råa, ursinniga män att självmant åta sig plikter
som de förut svurit, att de aldrig i evighet ämnade
erkänna. Likasom hon hos slöa, förfallna eller för-
tvivlade stackars kvinnor, för vilka rännstenen —
eller döden — varit den enda framtidsutsikten, lyc-
kats väcka känslan av hopp och av människovärde.
Många äro de — över hela Sveriges land — som
budet om hennes bortgång ger sorg i sinnet.

Men över sorgens mörka grönska välver sig i nästa
minut — därom är jag övertygad — såsom en skim-
rande ljussky tacksamhetens fagra blomster. Man
minns henne inte som död och borta, man minns
hennes som levande, verksam, deltagande, *givande*.

Och på sätt ger hon än en gång — starkt och
rikt! — genom att ge *sitt minne*.

Lund i april 1922.

ULLA LINDER.

Tveka ej i valet av tvål

utan köp

Gahns Lanoiatvål

Vår mycket omtyckta

"3/4 kg. ask"

Choklad | endast
Konfekt | 5kr.
Marmelad | per ask

till landsorten fraktfritt 5:80 kr. pr. ask rekommenderas.
PERCY F. LUCK & CO

Gyllenhammars

UNDERBARA
HAVRE-MUST
Mot blodbrist och nervositet.
För ALDRINGAR, VUXNA OCH BARN.

Zwitsersk
Fabrikat.

Säljes på
apoteken.

30 årig Erfarenhet.

Dr. Hommel's Hämatogen!

Det bästa blodbildande

Kraftmedlet

för barn och vuxna i alla åldrar.

Aktiengesellschaft Hommel's Haematogen, Zürich.

Generalagenter för Sverige:

Apotekarnes Droghandels Aktiebolag, Göteborg o. Stockholm

A.-B. NORDISKA
TVÄTT- & STRYKINRÄTTNINGEN

LEVERERAR PÅ KORTASTE TID

HUSHÅLLSTVÄTT

SKONSAM OCH SAK-
KUNNIG BEHANDLING.
INGA FRÅTANDE ÄMNER.
FÖRSTKLASSIGT ARBETE.

H. K. H. Kronprinsens
Hofleverantör

ALLM. TEL. NORR 9960

RIKS TEL. 30460

VITRUMS
FERROL

är det kraftigast aptitgi-
vande och mest stärkande
av alla moderna organiska
järnpreparat. Synnerligen
lättmjält föredrages det av
den ömtåligaste mage. Vid
blodbrist och svaghet av
största verkan. Dess angenä-
ma smak gör att det med
lätthet tages av såväl barn
som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

Båstad

Strandhotellet

under fröken A. TERSMEDENS
regim. Vivre å kr. 6:75 pr dag.
Rum 4-7 kr. Musik av Direktör
H Y L B O M S kapell dagligen.

Vis å vis belägna bostadshotellet

Skånegården

under samma ledning. Landets
förfämsta hotel med storartade
blomsteranläggningar och all nu-
tida komfort. Engelska, franska
o. tyska talas. Bad inom hotellet.
Rum fr. 5 å 7 kr. till högre pris.

Av SANGALLA the
rekommendera vi våra kända märken
"PEKOE SOUCHONG"
"IMPERIAL", "ORDINARY"
i originalförpackningar.

PERCY F. LUCK & Co.

Äter Ni havregröt?

Vet Ni huru den skall smaka?

Har Ni provat AXA (i originalpaketer)?

Mellins Food

är en världsberömd, lättmjält kraftnärings för barn, ammande möd-
rar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av
mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek,
speceri- och drogaffärer. Mellins Food Depot, Malmö.

JAMAICA
BANANER
FRUKT OCH MAT
MEN DE MÅSTE VÄRA MOGNA

Recept gratis!

Tillskriv

The Banana Company A.-B.

Norrandsgatan 16 - Stockholm.

Nanny Varenius.

60 AR FYLLE DEN 3 APRIL SÅNGPEDA-
gogen fru Nanny Varenius i Stockholm.

Fru V. började sina sångstudier på allvar först
när hon närmade sig 40 år. Efter tre års studier
för den bekante pedagogen prof. Jul. Hey i Tysk-
land, kom hon till Rom. Hennes studier bekostades
delvis av konung Oscar genom förmedling av över-
intendenten Burén. I Rom började fru V. under-
visa, och Romtidningarna kallade henne för "en
akquisition för Rom som lärarinna med sin german-
ska sångkultur".

Vid krigets utbrott kom fru V. hem, och har nu
i 5 års tid undervisat här. Bl. a. har hon från stora
Konservatoriet i Paris, där en 3-årig elev till henne
(född parisiska) studerat, mottagit de amplaste lov-
ord. För övrigt ha en del av eleverna redan gjort
sig namn ute.

Ellen Johnsson.

EN BLAND STOCKHOLMS AFFÄRSMÄN
och köpande allmänhet väl känd och värderad per-
son, fröken Ellen Johnsson, fyllde den 16 dennes
50 år.

Fröken Johnsson har i femton år innehaft en på
sin tid mycket värenommerad hatt- och mössaaffär
på Drottninggatan, men upphörde sedermera därmed
för att ägna sig åt kappbranschen. Hon är för när-
varande anställd i Ballins Kappfabrik vid Mälars-
torget, och det allmänna omdömet om henne är, att
hon är en förträfflig försäljerska.

Under sin långa verksamhetstid i Stockholm har
hon även vunnit en stor skara personliga vänner,
som i henne se idogheten och trofastheten perso-
nifierade, den alltid även i motgången förtröstans-
fulla och glada, den i tysthet hjälpsamma, som för-
står att bisträcka utan att sära och som i årtal utö-
vat en för hennes villkor omfattande hjälpsamhet.

Tyllbroderier.

DENNA GÅNG HAR ATELJÉ SLÄNDAN
för omväxlings skull ställt till vårt förfogande ett
par handarbeten i tyllbroderi, en bordsmiljö med
tallriksmellanlägg och en negligémossa, båda arbe-
tena utförda i så enkelt broderi, att de ej böra er-
bjuda några svårigheter, även för den som ej är
hemmastadd i denna sorts broderi. Nästa sidas bil-
der visa detaljprov av broderiet och de uppritade
arbeten som levereras äro alltid påbörjade för att
underlätta arbetet för de intresserade.

Sländan har en särskild förkärlek för tyllbroderi,
antikt och modernt, och kommer så småningom att
framvisa brudslöjor, dopklädningar, gardiner m. m.
allt efter som utrymmet tillåter.

Här återgivna handarbeten tillhandahållas pr post-
förskott av ateljé Sländan och beställningarna adres-

Aug. Försters

Flyglar och Planinon
Hirschs Planomagasin.
CEDERGREN & MÖLLER
Regeringsgatan 26, Stockholm

"Luvisca"
(REGISTERED)

I Sverige inreg. varumärke

är ööverträffad i slitstyr-
ka och elegans, krymper
ej i tvätt och bevarar all-
tid sitt vackra utseende.
"Luvisca" är lätt att tvätta och
stryka och är idealtaget för
damblusar, klädningar, pyja-
mas, barnkläder o. herrskjortor

För underhålliga efter-
apningar eller s. k. ersätt-
ningskvalitéer varnas. Den
äkta varan har alltid nam-
net "LUVISCA" tryckt på
stadkanten av varje meter.

"Luvisca" finnes i en mång-
fald (bindningar samt) vackra
mönster och färgställningar.

Äkta "Luvisca" erhålles
hos alla välsorterade ma-
nufakturaffärer i landet
till ett fastställt pris av

Kronor 5:75 pr mtr.

Har Ni svårighet att anskaf-
fa äkta "Luvisca" tillskriv
då fabrikanterna (av artikeln)

Messrs Samuel Courtauld & Co.,
(Foreign) Ltd.,
19 Aldermanbury,
LONDON, E. C. 2.,

som beredvilligt namngiva Eder
närmaste inköpskälla.

A.-B. NORDISKA (NK) KOMPANIET

BOMULLSTYGS-AVD., 1 tr.

STÖRSTA URVAL AV
"LUVISCA"

Filtar beställas eller köpas billigast fr.
oss. Begär vår illustr. priskur.
Arvika Spinneri o. Vävnadsaffär,
Oxtorgsgatan 9 A - Stockholm

Spirella-Korsetten.
Bekväm, hälsosam. Ett års garanti för
fjäders hållbarhet. Fru H. Gellersten,
S:t Paulsgat. 6 C, Sthlm. A. Sö. 4299.

KOCKUMS

Emaljerade
Grytor

stärkast och vackrast.

STOCKHOLM Försäljnings- GÖTEBORG
DROTTNINGGATAN 57 KANTOR MAGASINSGATAN 23

KOCKUMS JERNVERK, KALLINGE

OMEGA

Världsmärket bland fickur.
6,000,000 Omega-ur i bruk.

Den sparsamme

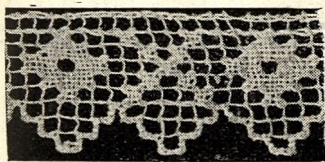
ser efter om kostymen eller klädningen är värd att kemiskt tvättas eller färgas hos

LUNDBY
Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR
Obs! Prisnedsättning. Obs!

... goda, verkligt konstnärliga dikter av en boren diktare — välklingande och alltigenom äkta — precis på korntagna typer — kulturdokument med bestående värde — Fridsam ro, naturlig enkelhet, lantlig friskhet och en stillsam befriande humor strömmar en till mötes — ge ett varmt skimmer av hemtrevnad — är enligt pressens enstämmiga omdöme

Di fåste fjeden

av NILS LUDVIG OLSSON.
Tredje uppl. å 2,000 ex.
utkommen i bokhandeln.
Årets mest efterfrågade bok!
A.-B. Framtidens Bokförlag, Malmö

Äkta Spetsar
alla genrés. Dukar, Kragar, Motiv m. m.
TENERIFFA-MAGASINET
5 Biblioteksgatan, Stockholm.
Allm. Tel. 46 28.

NISSENS
CHOKLAD · KONFEKT
LAKRITZ · KARAMELLER
Specialité:
NISSENS BRÖST-
KARAMELLER.

Hurra!
Nu har mamma tvättat min klänning med

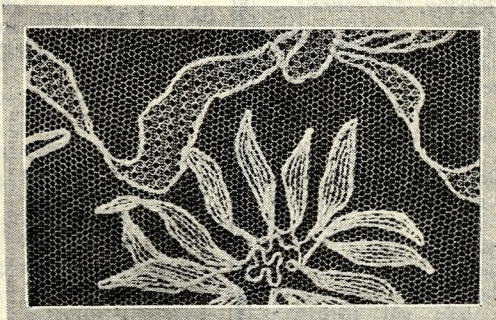
Gummans Flingor

Goldwyn 60
TAND-CRÈME öre

En vacker negligémössa i tyllbroderi.

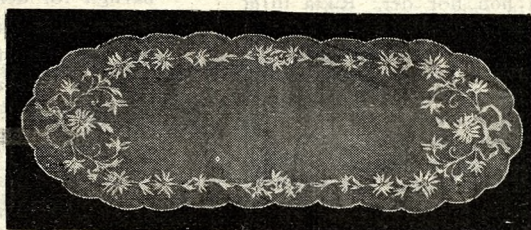
seras till Iduns Handarbetsavdelning, Iduns Redaktion, Stockholm. Priserna äro följande:
Bordsmiljö av tyll med garn, halva mönstret uppritat på färgad linett, arbetet påbörjat, kr. 10:25.
Samma miljö av prima glasbatist med garn vitt eller i 4 färger, mönstret uppritat och påbörjat, kr. 5:75. Pappersmönster med brod. rit., kr. 2:—.

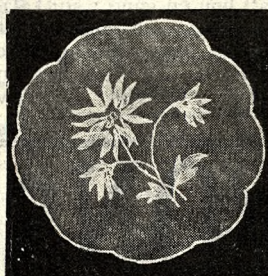
Detalj av tyllbroderiet på bordsmiljön.

Detalj av tyllbroderiet på mössan.

En förtjusande bordsmiljö broderad på tyll.

Mellanlägg av tyll. Ett annat mellanlägg med snarlikt mönster.

6 st. mellanlägg av tyll med garn o. s. v., kr. 4:65. Samma av glasbatist kr. 3:50. Pappersmönster med brod. rit., kr. 0:50.
Morgonmössa, tillklippt i tyll med beskrivning, mönstret ritat på linett, brod. påbörjat, kr. 7:25. Pappersmönster med brod. rit., kr. 1:50.

En bra karl reder sig själf, bara det finns vatten och

E. PAULI'S OVICULA-TVÅL

Ovicula
(Ägg)Tvål

PARFUMERI E. PAULI STOCKHOLM

Då alla husmödrar erkänna att
ZENITH'S EXTRA VÄXT

förtjänar hedersplatsen som
finaste hushållsmör bör
det aldrig saknas i något hem.

Späda barn böra erhålla

en näring, som utvecklar hela barnorganismen och bevarar dess fulla hälsa. En snart 30-årig erfarenhet har visat, att intet näringsmedel bättre motsvarar dessa fordringar än

Nestlé's Barnmjöl

Det är ett pulver, berett av den renaste alpmjolk, finpreparerade veteskorpor och socker. Varje moder kan med detta medel bereda sitt barn en ren o. närande soppa utan att behöva utsätta det för användandet av den ofta nog tvivelaktiga vanliga handelsmjölken.

TVÄTTA HEMMA

MED

«ELEKTRA»

Den moderna husmoderns tvättihjäl
Tvättar 100 kg tvätt pr dag för en totalkostnad av högst 15 öre pr kg

«ELEKTRA»

Severeras komplett med elektrisk motor samt med eller utan vridmaskin i olika storlekar från kr. 355.-

DEMONSTRERAS I VÅR UTSTÄLLNING
Vasagatan 40
Stockholm

RIKSTELEF. 9991 **SJÖSTEDT & CO** STHLMSTEL. 15391

VIKINGABALK

Om från svår och färlig färd du åter spanar
himmets bygd på skumbestänkta stranden,
där din frugas längtansfyllda blick du anar,
giv då tecken såsom förr med handen.

Nyss hon sina skor med Viking skokräm smorde,
ly den glansen fordom dig förnöjde,
och för din skull hon sig ljuv och vacker gjorde,
medan tunga suckar barmen höjde.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Svar till "Gamml Idunvån i Göteborg. I en av de större stockholmstidningarna för den 31 mars d. å. fanns en annons så lydande: Skånsk spettekaka. Vem vill ta emot spettekakor till försäljning? Sändes även på best. till privatpersoner. Adress Anna Jönson, Värnhem, Lövestad, Skåne.

E. H.

Svar till "Gamml Idunvån", Göteborg. Säg i senaste numret av Idun "Gamml Idunvån, Göteborg" fråga efter skånsk spettekaka. Vill därför bedja tidningen upplysa om, att sådana sändes billigt, genom att tillskriva Spettekakbageriet, Lövestad, Skåne.

Svar till "Gamml Idunvån i Göteborg". Beställning på äkta skånsk spettekaka kan göras och erhållas av Fru Anna Jönssons bageri, V. Karlby, Dösjöbro.

Svar till Mycket bekymrad. Någon sådan särskild vårdanstalt vet jag inte. De äro nog alla mer eller mindre dyra. Och det är väl inte att undra på. Kunde inte den sjuka få vara hos någon släkting? Om i huset togs en ung flicka, blid och smäll, kanske något kunnig i såväl sjukvård som husliga sysslor, så kunde hon ju vara till gagn i huset på samma gång som hon såg till den sjuka. Den sjuka kan väl förbättras. Följderna efter ett slaganfall hävas ju ofta. Sådant har jag sett tjugtals gånger. Om sjukdomen orsakats av överansträngning brukar ju vila, god skötsel, vänlighet, lämplig föda, frisk luft etc. etc. kunna verka välgörande och förbättrande. Är den sjuka hypokondrisk så gäller det att få något nytt och uppriskande in i hennes tankar, så att hon glömmet bort allt sitt eget. På ett sjukhem se de sjuka intet annat än sjukdom och lidande, läkare och sjuksköterskor, så det är intet att undra på att hypokondrien fortsätter. Låt den sjuka komma in i ett friskt hem, där man arbetar ute och inne, helst där som är trädgård. Ännu bättre om det kunde vara på landet. Tala så litet som möjligt om den sjukas lidande, varken med henne själv eller med andra då hon hör det. Rikta in hennes tankar på annat. Låt henne företaga sig något litet lämpligt. Krigsinvaliderna lärde sig att kläda sig själva. Läs litet glatt för henne. Anskaffa en vilstol till henne och låt henne sitta i den ute när det är lämpligt. Låt henne höra litet musik. Sätt blommor i hennes omedelbara närhet. En godmodig hund och en liten trevlig katt, t. ex. en vit vacker angorakatt skulle också kunna verka muntrande. En n.rv-sjuk kvinna, som sen blev bra, berättade att hon en gång i sitt kala, mörka, tråkiga sjukrum kände sig som i ett kaos, där hon inte kunde få fäste. Då fick hon en liten blomma i ett glas. Det blev

HURU FÖREBYGGA

(UR NORDISK FAMILJEBOK): Frånar (Jöt ephelides), små, bruna, runda pigmentfläckar, framträda vanligen blott under sommaren, mest i ansiktet, men även på andra blottade kroppsdelar, i synnerhet hos finhyllta, blonda eller rödhåriga fruntimmer. De ha även kallats LEVERFLÄCKAR för sitt oriktigt förmodade sammanhang med sjukdomar i levern. De kunna väl genom skarpa vätskor avlägsnas, men komma vanligen snart tillbaka och äro i allmänhet ytterst envisa, emedan de bero på en egendomlig benägenhet hos hudpigmentet att avsätta sig fläcktals.

Fullständigt felaktigt är att använda frätande, giftiga medel, som visserligen borttaga fläckarna för tillfället, men även på samma gång förstöra huden.

Den enda riktiga metoden är att använda en salva, vilken förutom ett oskadligt blekmedel innehåller salter som absorbera de i solljuset förekommande kemiskt verksamma strålarna, vilka inverka på hudens pigment.

Syster Ellas Fräkensalva innehåller sådana för huden fullt ofarliga ämnen. Skall man hava någon nytta av medel, som ej skada, bör man i tid börja behandlingen. Vårsolen är värst, och då gäller det förekomma och ej förekommas. Redan befintliga fräknar blekas så småningom bort vid användandet av Syster Ellas Fräkensalva, men vi påpeka att Syster Ellas Fräkensalva ej är något underpreparat, som till men för huden fräter bort fräknar på några dagar, utan utexperimenterat och byggt på fullt vetenskapliga grunder.

Så fort vårsolen är framme, börja då ingnida händer och ansikte med Syster Ellas Fräkensalva, och Ni kommer erkänna fakta, nämligen att Syster Ellas Fräkensalva är det bästa medlet.

Tillverkning sker under ledning av farmaceutiskt utbildad föreståndare, under kontroll av apotekare YNGVE FUNCKE laborator vid farmaceutiska institutet

Syster Ellas Fräkensalva

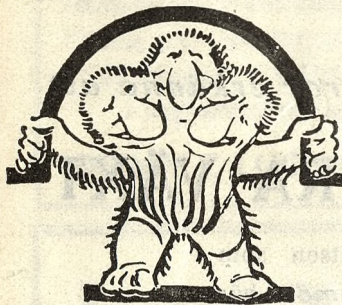
finnes hos alla Apotek, Sjukvårds-, Parfym-, Färg- och större Speri-handlanden.

Tillverkare:

Fabriks A.-B. Ellas, Stockholm.

Pr burk kr. 3:—

Titta noga på detta Troll

SINGER HETMETS SYTTASKIN

Florodol
ÄR
ALLAS FAVORIT-
TVÅL

LYONS

THE

är alltid bäst.

I parti hos:
Aktiebolaget AHLBERG & BRENNER
Stockholm.

I minut hos:
John Wikander, Kungsg. 53, Sthlm, Her-
man Winberg, Styrausgatan 8, Sthlm.

21 ÖRE OM DAGEN,

(högst), blir kostnaden för en Sanokur. — Spieckers Sanokapslar hava för en dagligen växande popularitet att tacka sin av många tusen personer — såväl läkare som lekmän — beprövade för många att på ett snabbt och lika angenämt som bekvämt sätt alstra nerv- och muskelkraft, energi, spänstighet och levnadsmod, varför de äro oundgängliga för dem, som på grund av kraftnedsättningar eller själsliga lidanden dragas med trötthet, sömnlöshet och missmod.

Säljas i askar om 20 kapslar (tillräckligt för 20 dagars regelbundet bruk) till pris kr. 4:25 å alla apotek och kemikalieaffärer.

Generalagenter för Skandinavien:

HARALD WESTERBERG & Co., GÖTEBORG

DELTA I
HESSCO PRISTÅLLAN
FÖR AMATORFOTOGRAFER
PRISSUMMA KR. 2000.
PROGRAM FRÅN
HUGO SVENSSON & Co GÖTEBORG

Det sedan 30 år välkända, tillförlitliga järmedlet
Athenstaedts
Järntinktur å orig. af.
finnes å apoteken. Huvuddepot för Sverige:
Apoteket Kronan, Kristianstad. Tel. 62
Obs! Varumärket hästkomagneten! & 832.

KINAMAGASINET

specialaffär för Kinesiska varor: Handvävda Siden, vita och randiga Tvätt-siden, Råsiden 3:— mtr., Textilier, antikt porslin m. m. Obs! Äkta varor extra låga priser. HANDKNUTNA MATTOR nu inkomna från Svenska Kinamissionens Industriskola i Hoyanghsien. Vackra, outslitliga, prisbilliga. Beställningar utföras i alla storlekar, färger och mönster. Regeringsgatan 43, 1 tr., Stockholm. Riks. 30 86.

VICTORIAS LAVENDEL TVÅL

FÖRNÄMSTA I SVERIGE

Två självsäkra finsmakare

Äro gommen och tungspetsen ~ de låta inte gärna lura sig när det gäller mat eller dryck ~ Ska vi spela dem ett spratt? Bjud dem på två smörgåsar, en med prima mejerismör och en med

MUSTAD'S

"BÄSTA-VÄXT"

Bed dem sedan säga vilket som är vilket....

J. Grantz

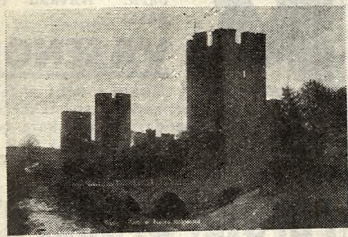
Formamint

TABLETTER

döda bakterier i mun och svalg och
SKYDDA MOT SMITTA

Rekommenderas av över 10.000 läkare

Fås på alla apotek och i drogaffärer.

Tillbringa Edra ferier å
GOTLAND

Besök VISBY. Nordeis märkligaste medeltidsstad. Lämpligt mål för skolor.

Upplysningar genom
TURISTBYRÅN, VISBY.

Rydbergs Blandning

Detta kaffe rekommenderas särskilt för god och fyllig arom.

PERCY F. LUCK & Co.

KRYMPER
EJ YLLE

MERKURTVÄL
VIOLA
GÖTEBORG

Var ej ledsen, jag kommer åter med M. ZADIGS Divinia Parfym och TVÄL

Billiga o. bra äro Sveriges Urmakares A.-B:s äkta **VIKING-Väckarur**

Förnicklat fodral med mässingsboten. Stort mäsingsverk. Kraftig väckning. Säljas under garanti av alla **Urmakare.**

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnads mål. Boutredningar och arvskiften. **TESTAMENTEN**

Advokatfirman
Andén & Staël von Holstein

Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.

Riks 7576, 24488 Allm. 18836

Handledning i dekorativ söm av Svea Olsson "är helt enkelt oombärlig... en riktig liten skatt", säger Vera von Krämer i Stockh.-Tidn. Talrika illustr. Häft. 2 kr., klotb. 3; 25. Kataloger gratis. Lindblads, Uppsala.

ONADCO
HEMFÄRGER

För Hem & Garderob

Färgar ALLT Säkert tvättakta

Säljes i Färg- & Kem.-skt. Färgar ej händerna.

Flaggor
Sticktäcken och

Vad d madrasser i alla prislägen o. kvalitéer. Begär prislista. Driftiga agenter antagas.

Göteborgs Flag- & Täckfabrik
GÖTEBORG I.

som en oas för henne i en öken. Så fick tanken liksom fäste i blomman.

Ebon.

FRÅGOR.

En av dem som erhöll pris på Iduns smårödstävlan, frågar om någon av Stockholms husmodrar vilja taga hennes hjälp i anspråk med bakning i hemmen. Gott matbröd, småbröd, bakelser, färtor samt goda efterrätter. Mycket tacksam för svar under signatur Skåne-bagerska till Idun f. v. b.

Jag och en väninna ha tänkt resa på rekreation till Karlsbad och skulle gärna önska upplysningar av någon av Iduns läsare, som varit badgäst där. Har erhållit prospekt men det upplyser endast ofullständigt om de ekonomiska villkoren. Är det verkligen sant att kuravgiften beräknas efter inkomst och att debetsedel bör medhavas? Mycket tacksam för alla råd och upplysningar om vistelse i Karlsbad äro *Två stockholmskor.*

Många bekymrade och olyckliga ha sökt råd och hjälp hos Iduns läsekrets. — Jag gör nu detsamma, i den övertygelsen att det finnes många kloka, varmhjärtade kvinnor (och män) bland denna, som gärna skulle vilja hjälpa, om de visste huru väl det behövdes. Jag är en bildad kvinna, 34 år, anställd i ett statens verk. Detta arbete är för mig en verklig plåga, så i högsta grad vantrivs jag därmed. Lönen är också liten. Kommer så därtill ekonomiska bekymmer för de mina, som dessutom äro klena och sjuka. Jag grubblar dag och natt på huru man skulle kunna få det något ljusare, på vad jag själv skulle kunna göra för att försörja mig med ett arbete som intresserar mig och återger mig min energi och mitt livsmod. Min största lust skulle vara att få syssla med något som angår fornforskning av vilket slag som helst — fornforskare behöva väl ha hjälp med skrivgöromål och dylikt. Jag har ej klart för mig huru detta mitt önskemål skall kunna realiseras, därför beder jag Iduns läsekrets om råd. Kanhända att någon som läser detta själv är i den ställningen att kunna förskaffa mig sådant arbete. Även vore jag tacksam för något arbete som ej upptager allt för många timmar om dagen, ev. hemarbete. Jag har genomgått 8-klassigt läroverk och har mångårig vana vid statistiskt arbete. Jag är av god familj, har ett fördelaktigt utseende och gott sätt. Oändligt tacksam för snart svar bliver *A. H. N.*

Rättelse. I mitt svar till Tilly i Idun n:o 11 sid. 268 står Hollinge. Skall vara *Hvellinge*. Orten stavar sitt namn med *hy* till skillnad från andra lika lydande orter, som stavar med *enbart v.*

Ebon.

DUBBEL-OTTOMANER med gemensamma eller skilda bäddar, Sängkläder, Täcken, Filtar. **Specialaffären för Bäddmöbler** Dalagatan 14. St.-t. Va 117 38 **OLOF KNUTSSON.**

Husmodrar!

Full valuta erhålles endast då

WINBORGS
ÄTTIKSPRIT

användes.

Högsta styrka. Finaste arom.

Pris i Stockholm 1-lit. 2,25, 2-lit. 4,25
,, i landsorten ,, 2,50, ,, 4,75

N I N O N
Oat-meal

*Ninon är
hudcrämer
par preference*

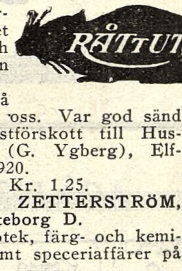
HYLIN & CO'S F.A.B.
STOCKHOLM

Intyg om "Rättut".

Vi har förbrukat mycket både Ratin och Rättbröd men föredrager **"RÄTTUT"** då det har hjälpt oss. Var god sänd 5 pkt pr postförskott till Husmodersskolan (G. Ygberg), Elfkarleö 14/9 1920.

Pris pr pkt Kr. 1,25.
BERNER & ZETTERSTRÖM,
Göteborg D.

Säljes å apotek, färg- och kemikalieaffärer samt speceriaffärer på landet.

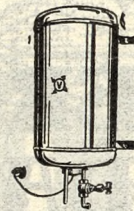

TALRESARMADRASSEN IDEAL
Hygienisk - Billig - Hållbar
Prislista gratis och franko

AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad Tel. 780

OTTOMANER KORG MÖBLER
PABAN, Stjärng. 5 (inv. Odenplan) Sthlm. Billigast Lilla Vattug. 25 A. Sthlm. A. T. 182 41

WOLTA

Elektriska
VARMVATTENSBEREDARE

i storl. om 15 och 30 liter. Utomordentligt ändamålsenliga o. bekväma. Lämpliga att installera i varje hushåll, där elektricitet finnes tillgänglig. Låg effektförbrukning. Ringa driftkostnad.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA
STOCKHOLM

Låt Eder icke övertala

att använda ett sämre puder,
 därför att det möjligtvis är lite
 billigare. Det kommer att för
 strå hy i stället för att för
 sköna den. Begär och se alla
 efter att ha varit Colgate's puder,
 ty ett sådant puder kan som
 Colgate's bevara huden sammets-
 mjuk och smidig, läka den och
 skydda den mot köld och sol.

Giv avakt

Colgate & Co

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 41. *Agneta!* Frågor besvaras ej per post. Här ett bindmedel efter färgning av ögonbrynen, att anbringas med pensel: 6 gr. svavelbundet kalium, 56 gr. destillerat vatten. Får torka in i ögonbrynen.

N:r 42. Allvetande Skönhetsdoktor, tala om för mig om sparsamt användande av *henna* är skadligt för håret.

Intresserad.
 Ej mera skadligt än andra hårfärgningsmedel.

N:r 43. Bästa Fru Skönhetsdoktor! Skulle ni vilja bistå mig med ett råd? — Jag måste tyvärr gräma mig åt en platt, utvecklade byst. Har i ett halvt års tid praktiserat djupandning plus dagliga tvättningar med ljumt vatten o. s. v. varom jag läst i Iduns skönhetsavdelning. Jag har varit ihärdig och därför sett ett litet resultat, men jag skulle vilja nå längre. Nu undrar jag om inte massage vore lämpligt. Men var kan man få dyl. behandling, och brukar det ställa sig dyrbart? Tacksam för svar är "*Skinny*".

Fortsätt alltjämt med djupandningsgymnastiken och öka ut den med armhävning och andra rörelser, som verka vidgande på bröstkorgen. Från massage på bröstet avrådes.

N:r 44. Hur få fyllig byst? Är för övrigt fet. Tacksam för svar är *Alice 22 år.*

Se sv. på fr. 20 (senare delen) i n:r 10.

N:r 45. Finns något oskadligt, verksamt medel att erhålla fylligare barm? Som flicka var jag betydligt fylligare, men har nu blivit alldeles plattbröstad. Är för övrigt ej särskilt mager. Det kan ej gärna bero på barnen, då det yngsta redan är 3 år.

28-årig fru.
 Se sv. på fr. 20 (senare delen) i n:r 10.

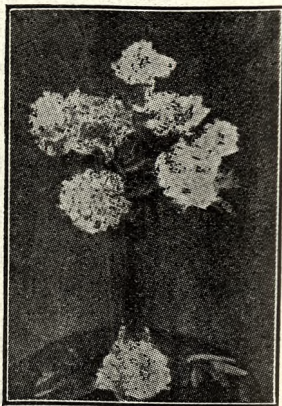
N:r 46. Vad god ge mig ett effektivt medel mot hängig och slapp byst.

Skönhetsdyrkare.
 Skaffa er i någon korsettaffär en s. k. brösthållare, vilken håller upp och stöder bröstet. Ej för varma bad och dagliga tvättningar med (ljumt) vatten göra hullet fastare. För övrigt kan ni efter tvättningen gnida in bröstet med salvan för slapp hud, som står beskriven i sv. på fr. 25 i n:r 11. Men det får egentligen ej vara massage, endast en lätt gnidning.

N:r 47. Till Iduns Skönhetsdoktor! Har läst så mycket om Doktor Hoffbauers avmagrings-tabletter, och eftersom jag är ganska korpulent vill jag gärna försöka dem men undrar så mycket om min hy, som är röd och klar tager någon skada därav. Tacksam för snart svar är *25 år.*

Vill ej råda er att använda något annonserat avmagringsmedel, det kan ha sina riskabla följder.

CAP Kakao lämnar ingen bottensats

Kinesiska Silkes-pioner

Blomsterlökar, rosor m. m. för vårplantering. Se vår stora annons i förra och nästa n:r av Idun. Rekv. snarast. **Widnertz' Fröhandel, Hälsingborg 10**

Var försiktig

vid val av ströpunder mot hudlöshet, revormar etc. hos barn. Använd endast:

VASENOL

barnpunder, ett av läkare erkänt snabbt läkande och rensande specialmedel. Vasenol rekommenderas av läkare och barnmorskor.

Förstör ej Eder hy

med vatten utan använd Velvet Complexion, den amerikanska kvinnans bästa skönhetsmedel mot rynkor, röd och oren hy. Velvet Complexion (sammetshy) innehåller äkta mandel och försäljes i alla parfymaffärer. Pris per flaska 5:— och 8:— kronor. Generalagent: A/B Parfumeri R. Barlach, Stockholm C.

Korpulens, Fetma

borttages genom
Dr Hoffbauers lagligt skyddade
Avmagringstabletter

Oskadligt och effektivt medel utan iakttagande av diet. Inget Thyreoidin! Intet avföringsmedel. Komp. kur. kr. 23:— franco.Utförlig broschyr gratis.

Fås i alla apotek.
 Depot Stockholm: Apoteket Storsten, Storgat. 28.
 Depot Malmö: Apoteket Lejonet.

Jogal-Tabletterna

Reumatism | Huvudvärk
 Gikt | Ischias
 Nerssmärtor | Influensa

Inga skadliga biverkningar. Starkt urinsyrelösningsmedel går Togal till till själva roten av det onda. Dess smärtstillande verkningar märkas genast, även sömnlöshet bekämpas med Togal.
 Finnes å alla apotek.

KVARNSTRÖM & ERIKSSON
 Sliperi. Färdigslipnings- & Oxideringsfabrik
 Kungsgatan 84, Stockholm.
 Allm. T. Kh. 121 - R. T. 303 14.

Goldwyn 60

TAND-CRÈME öre

WOCO

Borås
 Begär offert!

Kristall PATENT

DET NUMERA FÖRNÄMSTA VETEMJÖLET

A.B. MÅRTEN PEHRSSONS VÅLÖSVAN
 CHRISTIANSTAD
 GÖTEBORG

Effektivaste Reklam

för Östgötarna

ÖSTERGÖTLANDS DAGBLAD

Döva höra Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON** som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörsel förmåga. Förordad av öronspecialister. Oumbärlig för lönhörda i kyrka och teater. För efterapningar varnas. **Öronmassageapparaten MASSACON** botar susning för öronen. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:ät Ankedrottningen av England och Prins Carl av Sverige. ACOUSTICON är patenterad över hela världen. Vi lämna fem (5) års garanti på alla Acusticon-apparater. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige: **Malmö Bandage Etablissement, Per Veijersgatan 9, Malmö 1. — Telefon 4975**

Se noga till OTTOMANER
 Förmånliga betalningsvillkor
THORWALD OLSÉN, Blecktornsgränd 6, Sthlm.
SPIRELLA-KORSETTEN
 Beställningar emottagas av Ester Holmgren, Hamngatan 13, Stockholm. Allm. 7979. Rt 2356.

Crème Odalisk
 ger torr och ojämn hy ungdomlig charm. Pris pr burk kr. 3:— och 5:—, Nederlag: **PARFYM. JONNY JOHNSON, Hamng. 2, Sthlm** Till landsorten mot postförskott.

Spädbarnens hudvård.

För detta ändamål får endast användas en hudkräm, som är fullt neutral och svagt kylande samt innehåller det rätta fett. Den mest bekante av alla dermatologer, professor Unna, har konstaterat, att de viktigaste beståndsdelarna i hudfett äro cholesterin och desestrar. Detta är den verkamma beståndsdel i oxygenolfabrikens Amaran-Coldcream, som är den mest rationellt sammansatt hudkrämen.

Se om samma i sv. på fr. 11 i n:r 8. Där beskrives även en avmagringskur, som verkar sunt och naturligt.

N:r 48. Har hört att fru Signe Hellström, Ramnäs, säljer valnötsdekot som färgmedel för grått hår. Jag är 43 år, mitt hår mörkt cendré men har börjat starkt gråna. Undrar därför om det vore rådligt skriva efter denna dekot och om den är absolut ofarlig för håret. I så fall ber jag få godhetsfull beskrivning på hur den skall användas samt hur ofta och om möjligt priset på densamma. 43 år.

Dekokten är absolut ofarlig för håret. — Sedan håret är tvättat och torkat som vanligt fuktas det helt och hållet med dekokten, som inguggas i håret. När det sedan blivit torrt ingnides en aning svavelpomada i hårbotten, emedan håret annars lätt blir för torrt. Därefter borstning. Man får själv

pröva sig fram hur ofta proceduren bör göras om.

N:r 49. Såg för någon tid sedan i Idun beskrivning på pomada för håret tillverkad av oxmarg. Jag har glömt vad det är för ingredienser som håller pomadan frisk och vore tacksam få utförlig beskrivning.

Ny prenumerant.

Märgpomada: 45 gr. skirad oxmarg, 15 gr. söt mandelolja, några droppar konjak eller välluktande essence. Oxmargen smältes i ett kärl stående i hett vatten, oljan tillsättes och det hela röres till det svalnar då konjaken eller essensen ihålles under fortsatt rörning. Vid användandet tages något av pomadan på fingertopparna och ingnides i hårbotten.

N:r 50. Snälla Fru Skönhetsdoktorn, var god giv mig ett råd hur jag skall göra med min stora näsa. Finnes möjligen någon sal-

Pojkar, de kan aldrig trivas,
om de ej ibland få kivas,
slagsmål blir det — ett,
tu, tre,
som man kan på bilden se.
Armar, ben, de bli snart
ömma,
"Solidar", den börjar
strömma,
ej i pojkhand och som värja,
men i smutsen bör den
härja.

SOLIDAR

försäljes överallt i
hjälpaket à 52 öre
halv- „ „ 27 „

va, som "avmagrar" dylikt? Tacksam för råd är "Olyckliga Annie".

Om näsan är stor men ej annars har några skavanker vare sig i färg eller hudens beskaffenhet är ej skäl att bråka med den.

N:r 51. 1) Jag tvättar mitt hår med såpsprit och tar litet ättika i första sköljvattnet, men tar i andra sköljvattnet ett avkok på qvilajabark. Är qvilajabark skadligt för håret? 2) Är hårvatten som innehåller ammoniak skadligt för håret? 3) Jag vore mycket tacksam för ett bra recept på hårtinktur som kan fås utan läkares påskrift. Tacksam.

1) Qvilajabark är ej skadligt för håret, tvärtom — då man tvättar med den — men i sköljvattnet duger den icke, ty då stannar löddret kvar i håret och fäster sig på hårbotten. — 2) Ammoniak brukar man ta några droppar av i tvättvattnet för fett och oljigt hår. I hårvatten kan det ju ej vara skadligt, blott det ingår däri i ringa mängd. — 3) Tinktur för oljigt hår, se sv. på fr. 37 och tinktur för tunt hår, se sv. på fr. 40.

En riktig pojke får lov att rasa!
Gråla inte, om han kommer hem smutsig och fläckig.
Gör honom hellre ren med »Solidar», det oöverträffade Universal-, tvätt-, puts- och rengöringsmedlet.

Solidar Tvätt-Extrakt

»Solidar» är den mest oskadliga, den snabbaste och självverksamaste smutsutrotaren som finnes.

BREVLÅDA

RED:s BREVLÅDA.

E. Fjordman. Ofullgånget såväl i fråga om komposition som rytmik.

Lucia. Under loppet av våren.

Ann Lovis S. Eder reseskildring är ett pekoral ehuru ej av det muntra utan av det sorgliga slaget. Inte minst bedrövlig är Eder ringaktning för svenska språket. Synd när ett så ädelt instrument hamnar i kläparhänder!

Harry W. Vilken strunt!

Dran. När vi få någon liten vrå

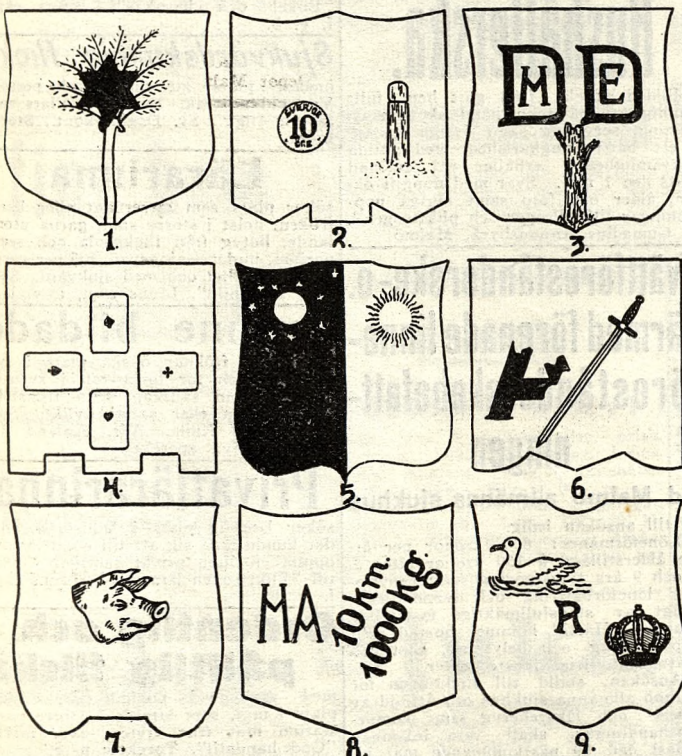
att fylla, skall Eder skiss inflyta. S. G. B. Ett glänsande prov på hur en dikt icke skall vara.

Hedrik. Vi äro överhopade med lyriska bidrag, måste därför avböja.

Vildmarksbarn. De poem, varpå Ni i Eder skrivelse hännyftar, känna vi ej till. Eder dikt "Långfredagstankar" håller icke alls måttet, vare sig man ser den ur stämningens eller formens synpunkt. Beträffande Edra utvecklingsmöjligheter som poet ställa vi oss ganska skeptiska.

Jost. Novellen tilltalar oss. Var kan Ni träffas för närmare meddelande?

IDUNS PRISTÄVLING i N:o 17.

DE NIO VAPENSKÖLDARNA.

Bilden härövan innehåller i rebusform nio namn på kända svenska adelsätter. Lösning, märkt Iduns pristävling i nr 17, Iduns

Redaktion, Stilm, torde insändas före 13 maj. De tre först anträffade riktiga svaren belönas med 15 kr. vardera.

Oatine

UNDERLÅT ICKE ATT GÖRA ERT ANSIKTE SÅ TILLTALANDE SOM MÖJLIGT. OATINE rengör bättre än tvål och vatten. Porerna bli fullkomligt rengjorda från damm och smuts, blott vid lätt ingnidning och avtorkning strax efteråt. Oatine skyddar huden och skapar ny hud genom ständigt behandling, och huden blir klar, frisk och vacker.

Begär endast OATINE "Vit crème, grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är välluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständigt användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY's Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Stölmakameror & material äro bäst!
Erhålls hos våra återförsäljare eller direkt från Stöltens FotoHus, Malmö

SVENSKA MEDICINALVÄXTFÖRENINGENS
torkade blåbär, lingon, spenat, dill, sopprötter m. m.
Högsta kvalitet. Billiga, hållbara, lätta att förvara och enkla att anrätta. Bären ge utmärkta soppor. Lingonen ge dessutom en god sylt. Sopprötterna ge med obetydlig fettillsats en välsmakande buljong. Utförlig beskrivning medföljer varje kartong. Finnas i varje välsorterad specieraffär.
OBS! Förekomma i minut endast i våra kartonger.

IBEM En fråga till varje husmoder:

Har Ni försökt
Rostuttagningsmedlet IBEM?

I annat fall skanda att prova det och Ni skall erfara ett glänsande resultat. Finnes i de flesta färg- och kemikalieaffärer för 75 öre tuben.
AUG. SJÖSTEDT, Apelbergsg. 52, Sthlm.
Tel. Allm. Norr 153 42, Riks 55 99.

Varje familjeförsörjare bör bereda sina efterlevande

Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.

STORKYRKOBRINKEN 11 - STOCKHOLM

Sydsvenska Kredit Aktiebolaget

gottgör å

Depositions- & Kapitalräkning

Högsta gällande ränta

Skånska Nationaldräkter

för damer och barn från Oxie, Bara, Tarna, Ingelstads härads, utställes i Stockholm, Bikupans försäljning, Klarabergsgatan 21. Beställningar mottages där eller direkt Malmö. — Förfrågningar om dräkter besvaras omg.

Ingrid Andersson,
Nationaldräktsaffär,
Baltzarsgatan 27 - MALMÖ.
Rt. 3942.

Perenna Växter

100 st. i 50 vackra sorter, vårt val med namn Kr. 25:—
50 st. i 25 vackra sorter, vårt val, med namn Kr. 15:—
25 st. i 13 vackra sorter, vårt val, med namn Kr. 10:—

Stam-, Thea- och Remontantrosor
nya sorter, kraftiga exemplar billigast från
Linköpings Trädgårdsförening
Rt. 15 49. Katalog gratis o. franko.

Tänk alltid på NORMANS

vid behov av Glas och Porslin.
Tegnérsgatan 23. — Odengatan 41.

MATTORNA

rengöras och sommarförvaras bäst hos
STHLM'S VACUUM CLEANER A/B.
(Firman grundad 1905.)
13 Uppsalagatan 13.
Rikst. 93 52. Allm. Tel. Norr 93 52.

Svalt ej
Edra krukväxter. De leva ej enbart av vattnet. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Blomster-, Färg- och Kemikaliehandlare.

Vestmanlands Läns Tidning

är Läns-tidningen för
Västmanland och Bergslagen
Länets enda morgontidning
Daglig upplaga
12,500 exemplar
Det bästa annonsorganet

DEN TID AV PÅNYTTFÖDELSE

inför vilken vår världsdel nu står, måste i främsta rummet byggas på de solida egenskaper, som sedan hedenhös bibehållit sig hos jordens arbetare, skrev nyligen en lärjd och erfaren man. Är Ni intresserad av lühörande frågor, läser Ni Vårt Land och Folk, Bondeförbundets huvudstadstidning, som tillika är ett vaket nyhetsorgan. Prenumerera på närmaste postkontor eller köp lösnr å 10 öre hos Pressbyråns bud, kolportörer och tidningskontor.

DEN SOM SÖKER förbindelse med lantbefolkningen

vare sig det gäller att erhålla tjänare, köp eller försäljning etc. annonserar numera i Vårt Land och Folk, som samtidigt har stor spridning och billiga annonspriser. Adressera endast Vårt Land och Folk, Stockholm I. Stå gärna till tjänst med prisuppgift.

Babyutstyslar.

Bäst beprövade modeller, av fina tillbehör kr. 10:—, elegantare kr. 15:—.
Fru Thams modell med engelsk blöja o. gördel samt bärmantel kr. 18:—.
Dopkl. o. mössa kr. 15:—.
Mönster medf., enbart mönster kr. 2: 50. Förfrågningar och offert å större beställningar besvaras mot dubbelt porto.

DAGMAR JACOBSON LINNE-SÖMNADSAFFÄR.
Borås. Rt. 1406.

Stort urval

av barnsängar, turistsängar, madrasser, täcken, filter, mattor, gardiner.

Billiga priser.
ADOLF PEHRSON
NYBROGATAN 34
Stockholm. A. T. Öst. 36 73.

Önskar Ni uppfriska

Edra kunskaper i engelska språket, önskar Ni uppehålla dem på ett angenämt och bekvämt sätt och vill Ni läsa engelsk litteratur på originalspråket utan att behöva slösa bort Er dyrbara tid med att leta i lexikon, då måste Ni skaffa Eder

The English-Swedish Magazine
Engelsk-Svenska Tidskriften)

Detta magasin utgives på engelska med parallell svensk översättning under medverkan av framstående engelska och amerikanska författare jämte Ernst Lundquist som översättare.

Lösnummer å 1 kr. till salu överallt.

Pren.: Helår 10 kr., halvår 5: 50, på posten, i bokhandel och portofritt från tidskriftens Red. och Exp. Västerlånggatan 65, Stockholm. At. 49 46. Provnnummer sändas portofritt på begäran.

LEDIGA PLATSER

Barnhemsförestånderska

sökes för Barnhem i Njurunda, Medelpad. Nödvändiga egenskaper äro ordningsinne, ekonomisk hushållning, barnkär. Lön överenskommes. Tillträde 1 juni. Betygsavskrifter och rekomm. sändas till O. Braathen, Hofvid, Sundsvall.

För en stillsam, ordentlig, bättre flicka

finnes plats i prästgård på landet, kunrig i enklare matlagning och bakning samt handarbete. Sökanden bör hava genomgått hushållskurs eller förut varit borta, och ej under 25 år, familjemedlem. Lön enligt överenskommelse. Svar med foto och rekomm. m. m. till "Prästgård", Bollebygd.

Bättre flicka,

villig att i ett finare hem åtaga sig en hushållnings syssla erhåller genast eller senast 1 maj plats hos yngre disponensfamilj i vacker trakt av Småland. Modern väning med alla nutida bekvämligheter. Svar med fotografi, referenser och lönespråk till "Gott samarbete" under adress S. Gumelius' Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Biträdande skolkökslärarinna

önskas vid Ölands folkhögskola i 4 mån. kurs, som börjar inst. 3 maj. Lön 500 kr. och fritt vittre. Utsikter till ordinarie skolkökslärarinneplats. Ansökan med betygsavskrifter, läkarebetyg samt fotografi insändes före den 25 april till rektor G. R. Beronius, Öl. Skogsby.

Föreståndarinnobefattningen

vid vårt hotell i Kiruna är till ansökan ledig. Befattningen omfattar ansvar och skötsel av hotellets cirka 20 rum med hushållning för 25 å 30 personer. Den sökande bör äga förmåga att ordna för större antal gäster. Tillträde omkring 1 juli. Ansökan med lönespråk jämte rekommendationer och foto insändes före 7 maj till Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag, Kiruna.

Enkel bildad flicka

erh. fri sommarvistelse mot en liten hjälp i trädgård o. hush. Jungfru finnes. Sv. t. "Ensam dam", Linköping, P. r.

Trädgårdsutbildad kvinna

med intresse att biträda vid undervisningen i praktiskt trädgårdsarbete och med förmåga att föra befall sökes. Svar med betyg och referenser insändas till Direktören vid Statens tvångsarbetsanstalt i Landskrona, som lämnar vidare upplysningar angående befattningen.

Hushållerska.

Bildad flicka från gott hem, fullt kunnig att på egen hand sköta matlagning, servering samt övriga sysslor i ett bättre ungarbarnshem med nutida bekvämligheter, erhåller väl avlönad plats den 1 maj. Svar med uppgift om lön, ålder och foto samt övriga upplysningar till "Proper och pliktrogen", S. Gumelius Annonsbyrå, Malmö.

Tvättförestånderske- o. därmed förenade linneförestånderskebefattningen

vid Malmö allmänna sjukhus

är till ansökan ledig. Löneförmåner: 800 kronor per år, tre ålderstillägg å 150 kronor efter 3, 6 och 9 års tjänstgöring samt provisorisk löneförbättring och dyrtidstillägg enligt av stadsfullmäktige fastställda grunder. Hårtill kommer bostad med uppvarmning och belysning, kost och tvätt jämte fria tjänstedräkter.

Ansökan, ställd till direktionen för Malmö allmänna sjukhus och åtförd av ålders- och läkarebetyg samt kompetenshandlingar, skall vara inlämnad senast den 20 nästkommande maj kl. 12 på dagen å sysslomanskontoret, där närmare upplysningar lämnas. Skulle sökanden hava genomgått sjuksköterskurs, torde detta uppgivas. Platsen skall tillträdas senast den 1 nästkommande juli.

Malmö den 11 april 1922.
SJUKHUSDIREKTIONEN.

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni **med bästa resultat**

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser av alla slag.

Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Stockholm, och Ni erhåller omgående prisuppgift.

Sjuksköterska,

ej examinerad erhåller god plats å sjukhem på landet. Svar till "Box 68" Ryssby.

PLATSSÖKANDE

19-ÅRIG, BILDAD FLICKA, med trevligt sätt och utseende, som genomgått 8-klassigt läroverk, barnkär samt kunnig i sömnad och handarbete, önskar plats som guvernant för barn (helst i 10-årsaldern och därunder. Någon liten lön önskas. Svar till "Familjemedlem", Nerikes Allehandas kontor, Örebro.

EX. SPÅDBARNSSKÖTERSKA från gott hem önskar plats. (Helst spädbarn.) Svar till "Barnkär", Iduns exp. f. v. b.

FLICKA önskar plats i familj som hjälp med varjehanda förekommande göromål i ett hem. Svar till "Villig", Iduns exp., f. v. b.

22-årig flicka

önskar plats som hjälp och sällskap åt en äldre dam eller i en vänlig familj. Villig deltaga i de inom ett hem förekommande göromål, även van vid kontorsarbete. Kunnig i finare handarbeten och enklare sömnad. Tacksamt för svar till "Familjemedlem små presentationer", Iduns exp., f. v. b.

Sällskaps- eller Barnfröken.

Plats sökes över sommaren hos ensam dam, av välrök, sympatisk lanbrukardotter, av stadgad ålder, sjukvårdsintresserad och pålitlig, att medfölja till badort, på resor eller i hemmet (vänligt och välsittat), få vara till glädje och nytta. Ref. finnes. Tacksamt svar till "Barn och gamlas vän", Tarsta, P. r.

Exam. sjukgymnast, som är van att handh. barn o. fullt kunnig i matlagning, handarb., sömnad o. allt vad som hör till ett hems sköt. önskar pl. som barnfrk. el. värdinna. Svar till "Sjukgymnast", under adress S. Gumelius' Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Realskoleexaminerad

flicka (20 år) önskar plats i familj. Villig vara behjälplig på kontor och deltar i alla husliga sysslor. Är även behjälplig med läsläsning eller undervisning helt. Kunnig i handarbete och enklare sömnad. Svar till "Familjemedlem", Box 6, Möckhult.

Lärlarinnja

önskar komma till trevligt hem, under juli månad, där gott piano finnes och får användas. Mot fritt vittre eller billiga villkor. Villig undervisa nybörjare i spelning. Svar inom 8 d. till "Enkel och barnkär", Iduns exp., f. v. b.

Sjukvårdskunnig flicka

önskar plats att sköta sjuk person. Van vid nattvak. Svar till "Plats snarast möjligt", Sv. Dagbl. kont., Stockholm.

Lärlarinna

söker plats som guvernant eller barnfröken, helst i större stad, gärna utomlands, betyg från flickskola och seminarium, undervisningsvan, hjälper gärna till i hushållet och med sjukvård. Svar till "Ragnhild", Iduns exp., f. v. b.

Tvenne bildade

finländska fröknar önska plats i god familj i och för förkovran i svenska språket, som sällskap, frun tillhanda, bonne, husa eller annat dylikt. Svar till Märtha Kaila. Adr. Finland, Jyväskylä, Nya apoteket.

Privatlärlarinnja

söker lämplig plats i landsorten, där det kunde löna sig att till höstterminen öppna en liten privat samskola. Svar till "Pliktrogen lärlarinnja", Iduns exp., f. v. b.

Ordentlig och pålitlig flicka

med vana vid postgöromål, önskar plats i maj, som biträde å större poststation mot fritt vittre. Svar märkt "God handstil", Torekow p. r.

Ung utländska,

som behärskar svenska, ryska, franska och tyska språket önskar plats som lectrice och sällskap, gärna på resa. Vid lön fästes ej så stort avseende. Svar till "1899", Iduns exp. f. v. b.

PENSIONAT OCH BADORTER

Helsjöns Badanstalt.

Spec.: Gytjemassagebad, serverade med den välkända Helsjögyttjan av väl inövade baderskor. Behandlar: Reumatiska lidanden, gikt, nervsjukdomar, neuralgi, blodbrist, allm. svaghet, astma och hjärtsjukdomar. Läkare: Doktor Klas Björkman. Naturskönt läge med behaglig barrskogsluft, som visat utöva ett välgörande inflytande på andningsorganen och nervsystemet. Rum 125—300. Mat 3.75—5.00 pr dag. Fullständig restaurering. Lämpelig rekreations- och viloplats. Biltrafik Helsjön—Horred. Säsongs 25/5—5/9. Begär prospekt. Rumsbeställningar och förfrågningar genom Kamrerarkontoret, Horred. Riks tel. 4.

Sommarferier vid fransk badort.

London, Paris, Berlin beses. Moderat pris. Unga damer och herrar. Se anm. i Idun n:o 14. Begär prospekt av överstinnan Gabr. Ringertz, fransk officier d'academie och diplomerad lärarinna i levande språk. Skansen, Stockholm. Riks 713 31. Allm. 11 16.

Smögens Havsbad (Badrestaurangen)

rekommenderas.

Säsongs 15 juni—1 september. God mat. Trevliga rum. Moderata priser. Härliga salta, varm- och kallbad. Tillfälle till fiske och segling. Tennisplan. Förfrågningar besvaras i Smögen av kamrerkontoret, telef. 43, i Stockholm av Massör G. Svensson, St.-telef. V:a 108 32, säkrast 1—2 e. m.

Fiskebäckskil

Restaurant Utsikten

rekommenderas!

Pris 5 Kr. per dag.

Gynna Iduns annonsörer!

Förlovad flicka

önskar under sommarmånaderna komma i bättre familj, där jungfru finnes, helst på landet, att lära hushåll. Svar till "Familjemedlem S. D.", Iduns exp., f. v. b.

Kvinnlig sjukgymnast

önskar under sommaren anställning. Tacksam för svar till "Sjukgymnast 1913", Iduns exp., f. v. b.

Gubernantplats

sökes av ung studentska, van att undervisa barn.

Stockholms Uthyrningsbyrå,

Stureplan 6, Stockholm.

Privatskola.

I större samhälle önskar energ. undervisningsvan lärarinna förestå eller öppna privatskola. Svar till "Latin V", Iduns exp., f. v. b.

Mot fritt vivre!

Elev av Prof. Rich. Anderson önskar under sommarmånaderna plats i fam. att meddela pianolektioner, event. såsom hjälp och sällskap. Ref. lämnas och önskas. Svar till "A. L. 29 år. Våren 1922", Linköping p. r.

I fint hem

under husmoders ledning önskar 23-årig bildad flicka plats som hjälp och sällskap, helst på landet. Har genomgått hushållsskola. Svar till "I. F.", Depeschb., Gust. Ad. torg, Malmö.

INACKORDERINGAR

Doktorinnan Vilma Erikssons Vilohem
beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

Helpension

erhålls i bildad familj i Hannover. 50 svenska Kr. per månad. Frau Schulz, Kollenrodstr. 17, Hannover. Ref.: Lektor Jungner Halmstad, Lantmätare Thorselius, Norrköping.

Genève.

Monsieur och Madame Mercier-Debonneville erbjuda i sin "pension de famille" ett gott hem för unga flickor, vilka önska studera franska språket. Sommarferier i egen chalet i Alperna. Om önskas, ressällskap i juni. För referenser hänvända sig till fröken Thulstrup, Södertälje. Allm. tel. 1678.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik. (26:te årskursen.) Begär prospekt! Stockholm. Holländaregatan 3.

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.

Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.

GÖTEBORGS

GYMNASTISKA INSTITUTET

Östra Hamngatan N:o 45
Förmånligaste specialkurs i
MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK
Nästa kurs börjar den 15 september.
I kursen ingår kostnadsfritt undervisning i moderna fysikaliska behandlingsmetoder såsom Diathermi, Kvarter- och Spektrosolljusbehandling, Värmebehandling, Zander-gymnastik, Ortopedisk behandling m. m. Begär illustrerat prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Crème d'Orientale

Torr ansiktskrème som gör hyn vit och sammetslen.
Parfumerie S:ta Birgitta, Stockholm.
Pris 3 kr.

Crème o. puder

att användas vid skötsel av späda barn, Baddunderlag, Dinappar, flaskor m. m. Babybyxor, impregn.
I parti och minut billigast från

Carl Stangenberg,
10 Hötorget, Stockholm.
A. T. 28690. R. T. 7762.

Fräkenkrème

Borttager fräcknar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6:50 + porto. För-sändes diskret. Franska Parfymmagasinet, Hovleverantör, Drottninggatan 21, Sthlm.

Ungdomlig charme,

persikolen, mjuk och smidig hy ger Majorskan Edmanns Idealcrème. Pris 2:— kr. per burk. Fås i Parfymaffärer. I parti A/B Parfumeri Barlach, Stockholm C.

Absolut ofarligt.

Dr. Stohrs Kephaldoltabletter verka snabbt och säkert vid huvudvärk, Reumatism, Ischias och neuralgi — även i elaktade fall — och äro fullkomligt ofarliga för hjärta och andra organ. Kephaldol användes sedan åratals med glänsande resultat av de främsta kliniker och läkare i alla länder för att stilla smärtor och feber utan att skada hjärtat. Gör ett försök. Finnes å alla apotek.

Babyutstyrlar

verkligt förstklassiga, allt för den nyfödde Kr. 10:—, extra fin Kr. 14:—, engelsk blöja och gördel samma pris. Bärmantel kr. 4:—, örngott av noblessväv broderat hörn kr. 3:—, Mönster medfölja.

fru CLARA LINDQVIST,
Ö. Kvarng. 32, Borås.

Den nya äktenskapslagen

av advokaten Eva Andén åtföljer i särtryck Kvinnligt Yrkesregister 1922, som erhålles i boklädorna och å Kvinnligt Yrkesregisters expedition, Vasagatan 50, Sthlm. Pris 3 kronor.

STILLE-WERNERS CENTRAL

R. T. 16672 REGERINGSGATAN 19 R. T. 16672

Görklar av alla slag (nya modeller). Gummistrumpor och bandager. Måttgning och provning även i hemmen.

HÅLFOTSLÄGG

D:r Henning Waldenströms modell. Lätta och hållbara, tillverkade av rostfritt stål utföras de efter foten för varje särskilt fall och hårdas därefter — bibehålla sedan sin form. Vid beställning per post (till avd. B) torde bifogas avtryck av båda fötterna; tagas på följande sätt: Fotsulan bstrykes med en lösning av mörk vattenfärg, som får avdunsta något, tills foten är lagom fuktig, varefter patienten ställer sig på ett ark papper och man har så avtrycket. Beteckna med X eventuellt ömmande punkter. Bäst att behandla en fot å gången. Ju finare avtrycket är, desto bättre passande bliva hälftöslägg.
Pat. anm.

Stilfulla Kappor och Klänningar

Aftontoaletter, sys väl och billigt i Fru Louise Lundgrens Damskrädderi-ateljé, Västerlånggatan 68, 4 tr. R. T. 224 61. Mångårig praktik.

Katrineholms

Praktiska Hushållsskola

börjar sin sommarkurs den 15 maj. Fullständig husmoderskurs. Skickliga lärarinnor. Nya tidsenliga lokaler. Förstklassig utbildning. Fri järnvägsresa för eleverna till Stockholm en gång under sommaren för idkande av studier under sakkunnig ledning. Nytt illustrerat prospekt erhålles från

Katrineholms Praktiska Hushållsskola.

Fru AGNES MANNEGARD, föreståndarinna, KATRINEHOLM.

Målarinna!

Några veckor önskas undervisning i landskapsmålning. Helst i juni—juli detta år. Svar fortast möjligt till "Sällskap och elev", Iduns exp. f. v. b.

Flickpension

å Villa Vettra
Husmodersskola.

Naturskönt beläget vid Vätterns nora skärgård. Ny kurs 1 juni—1 sept. Skickliga exam. lärarinnor. Angenämt hemliv. God omvårdnad. Prospekt mot porto. Riks Sundbo Hammar 10. Fru Elvira Giöbel, Askersund, Hammar.

Om Ni är sjuk

så vänd Eder till oss. En bok om homeopati jämte intyg, frågolista m. m. erhålles mot enkelt porto fr. **F. Engman,** hom. läk. Rörstrandsg. 16, Stockholm.

Mottagning vard. 11—2, sön- & helgd. kl. 4—5 e. m. Tid beställes pr Sthlms Tel. Vasa 36 60, en dag i förväg.

Obs! Även massage i alla former. Ultra violetta strålar, Hetluft m. m.

Birgitta

Äkta Citron-Crème.

Ofelbart medel mot sträv och narig hy
Bästa ansiktsmassagekrème.
Utplånar rynkor o. ojämnheter i huden.
Tillverkas av saften av friska citroner.
Parfumeri S:ta Birgitta, Stockholm.
Pris kr. 3:—

DIVERSE

Försilvra själv!

Louis, med 2 guldmaljer, prisb. silverpulver, försilvrar koppar, brons, mässing, nysilver. Obs! Innehåller äkta rent silver. Pris 2 kr. pr ask direkt från Fabriken Louis, Pipersg. 14, Stockholm K. Allm. Tel. 201 11. Riks 337 33. Klipp ur annonsen. Bruksanvisning medföljer. Säljas även hos A.-B. Wilh. Becker.

Sjuka.

Besök eller skriv till Homöopatiska Institutet Auxilium, Salmätaregatan 5 (hörnet av Tegnérgatan). Rt. 825 11. Mottagn. 10—12; 2—4 eller enl. överenskommelse. Specialitet: Magsjukd., blodbrist, reumatism, fallandesjuka, influensa, njur- och gallsten samt sockersjuka.

Hultkrantz,

Homöopat. Läkare. STOCKHOLM.

GRANSHOLMS

FINPAPPERSBRUK

ANLAGT 1803 - GEMLA - ANLAGT 1803

Specialbruk för finare papperssorter

LEVERANTÖR AV

IDUNS PAPPER

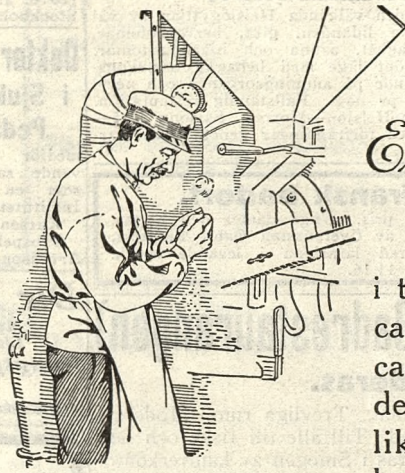
OMBUD OCH PARTINEDERLAG I STOCKHOLM:

R. W. STARE

R. T. 40 44 59 KUNSGATAN 59 A. T. 192 30

*Lekande lätt
har hon klarat sin tvätt
Bästa hjälpen hon vet
är ett Triton-paket*

Ett viktigt led

i tillverkningen av cacao är *rostningen* av cacaobönan. För att den karaktäristiska, delikata smaken skall komma till sin rätt, måste cacaobönan beredas genom rostning, vilket är en mycket ömtålig operation fordrande lång erfarenhet. Efter decenniernas strävanden har rostningsprocessen vid Cloettas fabriker utvecklats lika mycket till en konst som till en hemlighet, och bl. a. därpå beror den utsökt läckra smaken.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste tillverkning. Finnes överallt.

Men

MODELLHATTAR

FÖR SOMMAREN

i fint urval hos

BEDA TAPPER

Mästersamuelsgatan 6 - STOCKHOLM

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

- Arvika: *Arvika Nyheter.*
- Avesta: *Avesta-Posten.*
- Borlänge: *Borlänge Tidning.*
- Borås: *Borås Tidning.*
- Engelholm: *Engelholms Tidning.*
- Eskilstuna: *Eskilstuna-Kuriren.*
- Falun: *Falu-Kuriren.*
- Gävle: *Gefle-Posten.*
- Halmstad: *Hallandsposten.*
- Hedemora: *Södra Dalarnes Tidning.*
- Hudiksvall: *Hudiksvalls-Tidningen.*
- Hälsingborg: *Hälsingborgs Dagblad.*
- Härnösand: *Härnösands-Posten.*
- Höganäs: *Höganäs Tidning.*
- Hörby: *Hörby Dagblad.*
- Jönköping: *Smålands Allehanda.*
- Kalmar: *Barometern.*
- Karlskrona: *Karlskrona-Tidningen.*
- Karlstad: *Värmlands Läns Tidning.*
- Katrineholm: *Katrineholms-Kuriren.*
- Landskrona: *Landskrona-Posten.*
- Linköping: *Östgöten.*
- Ludvika: *Ludvika Tidning.*
- Luleå: *Norrbottnens-Kuriren.*
- Lysekil: *Lysekils-Posten.*
- Malmö: *Skånska Aftonbladet.*
- Mariestad: *Tidning för Skaraborgs län*
- Mora: *Mora Tidning.*
- Norrköping: *Norrköpings Tidningar.*
- Nyköping: *Södermanlands Nyheter.*
- Nässjö: *Nässjö-Tidningen.*
- Skövde: *Skaraborgs Läns Annonsblad*
- Sollefteå: *Sollefteå-Bladet.*
- Sundsvall: *Sundsvalls-Posten.*
- Säter: *Sätters Tidning.*
- Söderhamn: *Söderhamns Tidning.*
- Trelleborg: *Trelleborgs Allehanda.*
- Uddevalla: *Bohusläningen.*
- Umeå: *Västerbottens-Kuriren.*
- Upsala: *Tidningen Upsala.*
- Visby: *Gotlänningen.*
- Västervik: *Västerviks-Tidningen.*
- Växjö: *Nya Växjöbladet.*
- Örebro: *Örebro Dagblad.*
- Örnsköldsvik: *Örnsköldsviks-Posten.*
- Östersund: *Jämtlands-Posten.*